

Vlaams
Parlement

vergadering **C49**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Wetenschap en Innovatie

van 29 oktober 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de uitwerking en uitvoering van de strategie om Vlaanderen naar de top van Europese kennis- en innovatieregio's te brengen naar aanleiding van recente VARIO-adviezen – 448 (2020-2021)	5
VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het EFRO-project Kernversterking in Centrumkernen (KICK) – 465 (2020-2021)	9
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de steun voor Vlaamse ondernemers en starters – 466 (2020-2021)	10
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de kmo-groeisubsidie – 468 (2020-2021)	13
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over initiatieven om de burgers vertrouwd te maken met het concept van slimme steden – 467 (2020-2021)	18
VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over een digitaal platform voor aanbestedingen – 470 (2020-2021)	20
VRAAG OM UITLEG van Hannes Anaf aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verlenging van de erkenning van de regio Kempen als ontwrichte zone – 479 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de erkenning van Limburg als ontwrichte zone – 484 (2020-2021)	23

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over e-learning – 404 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de digitale omslag op de arbeidsmarkt – 501 (2020-2021)	29
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over steun voor de huishoudhulp tijdens de tweede coronagolf – 452 (2020-2021)	34
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de opgang van telewerken – 464 (2020-2021)	39
VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het nieuwe samenwerkingsakkoord tussen VDAB en Actiris – 495 (2020-2021)	42
VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de oprichting van een interfederale instelling voor maritieme opleidingen – 496 (2020-2021)	44

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de uitwerking en uitvoering van de strategie om Vlaanderen naar de top van Europese kennis- en innovatieregio's te brengen naar aanleiding van recente VARIO-adviezen – 448 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): In het Vlaamse regeerakkoord hebben wij de ambitie om Vlaanderen te laten doorstoten naar de top 5 van innovatieve regio's. In deze context is er, samen met de minister-president Jambon, door u, minister, advies gevraagd aan de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) voor de uitwerking van een strategie.

Dat heeft geleid tot drie recente adviezen, die u in mijn vraagstelling kunt vinden. Ik vat ze kort samen. Er moeten zeven sterktes worden ontwikkeld, waaronder bijvoorbeeld de tekorten in Science, Technology, Engineering, Mathematics (STEM) wegwerken, levenslang leven stimuleren en een geïntegreerde visie op innovatie ontwikkelen.

Minister, mijn vraag is voor de hand liggend. Hoe evalueert u de aanbevelingen van VARIO? Met welke aanbevelingen bent u het eens of oneens?

Hoe zullen we daar verder mee omgaan om dat gat met de topregio's in Europa te dichten? Zal dit worden omgezet in een transversaal beleid, wat wil zeggen dat u daarbij uw collega's betreft?

De beleidsnota voorziet eveneens een opvolging van de vooruitgang van Vlaanderen als kennis- en innovatieregio. Er zou een voorstel worden gevraagd aan VARIO, om een aantal strategische indicatoren te ontwikkelen. Hoe zal de voorziene periodieke monitoring verder worden uitgewerkt? Vanaf wanneer zal deze worden uitgevoerd? Ik dank u.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Vande Reyde, ik dank u voor uw vraag. Samen met de minister-president had ik aan VARIO een driedelig advies gevraagd. Dat advies richt zich op de globale doelstelling van het regeerakkoord en de beleidsnota om van Vlaanderen een top 5-regio te maken volgens het Regional Innovation Scoreboard (RIS).

De drie adviezen betreffen, ten eerste, voorstellen voor regio's en landen met wie we ons kunnen benchmarken; twee, indicatoren om de prestaties van Vlaanderen op te volgen, en drie, aanbevelingen voor mogelijke beleidsacties om sterke vooruitgang te boeken tegen 2030.

Op 26 november in de namiddag wordt er een e-colloquium 'Vlaanderen naar de top van kennis- en innovatieregio's in 2030' georganiseerd. VARIO zal daar de drie adviezen voorstellen. Ik zal daar uiteraard virtueel bij aanwezig zijn, samen met de minister-president, en wij zullen dan ons antwoord op het drieluikadvies toelichten. Onze voorzitter is zo vriendelijk geweest om onze commissievergadering van die namiddag te annuleren zodat ik daarbij aanwezig kan zijn. Misschien kunnen jullie daar dan ook bij aanwezig zijn? Dat zal wellicht wel een van de doelstellingen zijn.

Hoe evalueer ik die aanbevelingen? Het zijn breed gekende aanbevelingen, die grotendeels terug te vinden zijn in het memorandum van VARIO. Over het belang ervan heerst een vrij grote consensus.

Het gaat in de negen aanbevelingen van VARIO over de fundamenteën van ons innovatiesysteem. Ik vind het bijzonder waardevol dat de aanbevelingen op een geïntegreerde manier zijn samengebracht.

Deze aanbevelingen zijn in belangrijke mate ook al aanwezig in het regeerakkoord en in de beleidsnota. Je kunt ook heel veel terugvinden in de verslagen die werden gemaakt door onze relancecomités.

Ik geef een paar voorbeelden. Ik verwijs naar de inspanningen die we leveren voor meer ambitieus ondernemen, zeg maar het stimuleren van start-ups. Hiervoor hebben we via het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) acties samen met onder meer Imec, Sirris, Voka en Startit@KBC. Er is ook een conceptnota voor het aantrekken van buitenlandse start-ups, die we hier vorige week hebben besproken.

Ik ga ook akkoord met de nadruk die VARIO legt op competenties, en in het bijzonder digitale competenties en het belang van levenslang leren. Ik volg VARIO ook uitdrukkelijk in hun pleidooi voor een brede invulling van het concept innovatie en de aandacht voor maatschappelijke uitdagingen. Ik verwijs hiervoor naar de inspanningen die we via VLAIO doen voor kennisverspreiding naar kmo's. Er zijn de oproepen voor TETRA- en COOCK-projecten, maar ook de 'Blikopener'-werking van de hogescholen en de projecten voor lerende netwerken. Deze projecten gaan over innovatieversnelling.

In uitvoering van het relancebeleid, kiezen we ervoor om sterk in te zetten op een beperkt aantal maatschappelijke uitdagingen. Zo voorzien we bijvoorbeeld impulsprogramma's voor de vergroening van de economie. Heel veel van die aanbevelingen stroken dus perfect met wat we doen.

De bundel met aanbevelingen van VARIO is anderzijds redelijk beknopt gehouden. Dat heeft als beperking dat een aantal acties nog vrij algemeen geformuleerd zijn. Tijdens het colloquium kunnen we hierover verder van gedachten wisselen.

Ik deel vanzelfsprekend de bekommernis van VARIO dat er een optimale afstemming moet zijn met andere beleidsdomeinen. Dat zijn we ook aan het doen. Ik kan hiervoor verwijzen naar het nieuwe STEM-actieplan (Science, Technology, Engineering, Mathematics) of naar de structurele samenwerking tussen VLAIO en FIT rond innovatieve export.

Ik ben voorzichtiger om een uitspraak te doen over de eventuele meerwaarde van nog een zeer brede overkoepelende strategie want er is al het regeerakkoord en het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'. We zijn wel nog bezig aan een langetermijnplan 2050 waarin nog een aantal zaken kunnen worden meegenomen.

Het is mijn bedoeling om nu aan VARIO te vragen om samen met het departement een 'nulmeting' uit te voeren voor Vlaanderen. Dit moet ons in staat stellen om de precieze sterktes en zwaktes in kaart te brengen. Op basis van de nulmeting kan er dan met een meer gerichte blik gekeken worden naar de aanbevelingen. Er zal een opvolgingsmeting nodig zijn om het beleid te meten op de weg naar 2030. VARIO beveelt aan dit te doen in 2024; ik vind dat een goede timing.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik kijk samen met u uit naar het colloquium. Ik wou aan de commissie voorstellen om

eventueel een gedachtewisseling met VARIO te houden, maar als het colloquium doorgaat, is dat misschien overbodig. Ik laat het aan de wijsheid van de voorzitter over.

Veel van de aanbevelingen zijn niet nieuw en komen ook voor in het relanceplan. Het is inderdaad vooral een kwestie om ze nu uit te voeren. Er zijn in het verleden al een aantal ambitieuze plannen geweest zoals 'Vlaanderen in Actie. Pact 2020'. Ze waren mooi maar als sommige doelstellingen, zoals de ambitie om tot de top vijf van de innovatieve regio's te behoren, niet worden behaald, dan hebben zulke plannen natuurlijk weinig zin. Ik hoop dat we nu deze aanbevelingen wel in realiteit kunnen omzetten.

Zoals u terecht opmerkt, zal het niet enkel een zaak van u zijn. Daarom vind ik het ook goed dat u zelf zo achter de transversale aanpak staat. Ik denk daarbij spontaan – ik zit ook in de commissie Welzijn – aan innovatie in de zorg waar nog een enorm potentieel ligt. Ik vind het goed dat u dat op die manier aanpakt. Ik kijk samen met u uit naar de verdere uitwerking door de regering na of tijdens het colloquium.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, ik wens u een veilige rit en hopelijk is het niet te druk op de weg. Collega Vande Reyde, ik dank u voor de vraag.

Ons oog viel vooral op de aanbevelingen van VARIO. Volgens VARIO zitten er zwakke schakels in het Vlaamse innovatiesysteem. Eén daarvan, waarin we als overheid het verschil kunnen maken, is de impact van publieke O&O-investeringen (onderzoek en ontwikkeling). Die staan bij VARIO op nummer vijf van de prioriteitenaanbevelingen. Vlaanderen zit relatief op koers inzake de 3-procentnorm, in veel regio's en landen is dat een probleem, het financieringsprobleem. Voor ons is het nog belangrijker echter dat de investeringen naar de juiste projecten gaan en dat deze een kwalitatieve opvolging krijgen.

U hebt eraan gerefereerd, minister, op het einde van uw antwoord: we moeten meer naar strategische indicatoren gaan, we moeten beter meten. Dat klopt natuurlijk, maar focus op de juiste projecten is belangrijk. Uit uw antwoord bleek ook dat we heel veel doen, maar toch lijkt het op een lappendeken met een overaanbod aan te kleine initiatieven met te weinig opvolging. De mechanismen moeten gevonden worden om de regionale impact van onderzoek te realiseren. We slagen er niet genoeg in om publiek gefinancierd onderzoek te commercialiseren.

We hebben één groot voordeel in Vlaanderen, we zijn fysiek nabij. In deze tijden is dat misschien een risico, maar om innovatie te laten bloeien is dat een positieve zaak, zeker de nabijheid van bedrijven en kennisinstellingen. Andere vormen van proximiteit zijn nog onderbenut: cognitieve, sociale en organisatorische nabijheid tussen academische onderzoekers en ondernemers, en tussen bedrijven en kennisinstellingen. We denken en dat zegt ook VARIO, dat we aan dat ecosysteem echt moeten bouwen, dat we ons innovatie-instrumentarium ecosysteemproof moeten maken, dat we de versnippering van middelen moeten tegengaan, dat we grotere lijnen moeten trekken in het innovatielandschap. We moeten daar heel snel mee beginnen, ook in het kader van onze relance. Het momentum kan nu zijn, de Vlaamse Regering heeft aangekondigd dat ze 4,5 miljard euro tegen het einde van de legislatuur aan publieke investeringen wil doen. Wel, maak die O&O-proof en maak dat de overheid als katalysator kan optreden om die innovatie maximaal in het centrum van onze economische activiteiten te zetten.

Tot slot, ik las gisteren een artikel in De Tijd dat aangaf dat onze overheidsinvesteringen echt nog steeds ondermaats blijven en dat dit al twintig, dertig jaar zo is. Iedereen en alle indicatoren moedigen ons aan om een tandje bij te steken. We

denken dat dat op het vlak van O&O het verschil kan maken om zo snel mogelijk uit deze economische crisis die we vandaag beleven, te geraken.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik zal nog twee elementen aanhalen. Het is inderdaad de bedoeling dat de commissie participeert aan het colloquium van VARIO, vandaar dat we ruimte moeten maken in de agenda. Dat is een belangrijk moment voor het beleid en de toekomst van het beleid.

Ik heb nog een vraag, minister. Het is heel goed dat we ons gaan benchmarken met de top 5 in Europa. De lat mag wel eens hoog liggen. Dat was indertijd ook de verdienste van Vlaanderen in Actie als beleidsprogramma. Dit is nu vanuit de invalshoek van innovatie en industrie. Het lijkt me nuttig om dat open te trekken naar ons hele arbeidsmarktbeleid en de indicatoren te maken zodat we echt een topregio in Europa kunnen zijn op dat punt. We kunnen en moeten die ambitie hebben. Kunnen we die indicatorenset op die manier verbeteren? We willen top 5 worden in de economie, op de arbeidsmarkt en inzake innovatiebeleid.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik zit in de tunnels, vandaar het wat vreemde beeld nu. Ik ben bijna aan mijn kabinet.

Collega Vande Reyde, innovatie in de zorg is zeker een van de prioriteiten in de relance. We doen dat uiteraard ook in afstemming met collega Beke. Het is dus niet alleen een goede opmerking, het is ook iets dat we voluit aanpakken.

Collega Gennez, wat de publieke investering in O&O betreft, is de bekommernis terecht dat O&O impact moet hebben en moet bijdragen aan jobs en de realisatie van maatschappelijke doelstellingen. We willen via onze impulsprogramma's net meer impact gaan genereren. En wat betreft de nabijheid: ons clusterbeleid legt net de focus op enkele speerpunten in onze triplehelixwerking voor O&O. Dus daar staat de vorming van dat ecosysteem centraal. U hebt ook de nood aan investeringen benadrukt, wat ik beschouw als een teken van appreciatie voor het relanceplan, waarin ook heel veel investeringen aangekondigd zijn.

Collega Bothuyne, u deed de suggestie om te benchmarken voor de arbeidsmarkt. Op dit ogenblik zitten levenslang leren en de STEM-profielen in de indicatoren, maar ik ben zeker bereid om te kijken of we daar nog meer arbeidsgerichte indicatoren kunnen opnemen.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik moet nog kort mijn verontschuldigingen aanbieden aan mijn Brusselse collega's. Als ik zie dat de minister al dekking heeft en zonder problemen kan videocallen in de tunnels, is het misschien toch nog niet zo slecht gesteld met de stralingsnormen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Dat is toch wel indrukwekkend, dat je in tunnels kunt videocallen.

De voorzitter: We gaan er altijd op vooruit.

Minister Hilde Crevits: Meestal doe ik mijn video uit in de auto, en eigenlijk ook als ik op de iPad werk, omdat dat ook batterijbesparend werkt. Maar ik was ook verbaasd dat het perfect verlopen is in de tunnels. Dat is niet altijd zo. Soms valt mijn telefoon uit, maar nu werkte het perfect.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het EFRO-project Kernversterking in Centrumkernen (KICK) – 465 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, vijf grote West-Vlaamse steden bundelen hun krachten binnen het EFRO-project (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) Kernversterking in CentrumKernen, afgekort KICK. Oostende, Kortrijk, Brugge, Roeselare en Ieper willen met het project hun handelskernen versterken en doen heropleven. De steden werken samen, maar leggen hun eigen klemtonen. Projectpromotor Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) West-Vlaanderen wil de resultaten van het project uitrollen naar alle West-Vlaamse steden en gemeenten. De totale kost bedraagt bijna 2 miljoen euro, met een voorziene looptijd van twee jaar.

De focus van het project ligt op het gebruik van big data en slimme technologieën. Kortrijk gebruikt bijvoorbeeld reeds een systeem op basis van gsm-signalen om anoniem bezoekers te tellen. Het project steunt op vijf pijlers: ondernemingsvriendelijke kernen, bestrijden van leegstand, meer beleving in shoppingsteden, aantrekken en behouden van nieuwe unieke ondernemers en slim inzetten op bereikbaarheid, parkeerbeleid en veiligheid.

Minister, hoe staat u tegenover dit project? Zult u gelijkaardige projecten inzake lokale economische samenwerking stimuleren en/of opzetten? POM West-Vlaanderen plant om de resultaten van het project uit te rollen naar alle West-Vlaamse steden en gemeenten. Op welke manier is de Vlaamse overheid daarbij betrokken? Zullen jullie ook toegang krijgen tot de resultaten en de goede praktijken? Het project focust op kernversterking, en dat voornamelijk in de steden. Zullen de resultaten van het project volgens u ook gebruikt kunnen worden voor kleinere gemeenten? Of moeten we dat nieuwe model bekijken en eventueel aanpassen, mocht u daar voorstander van zijn?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, ik sta – hoe zou het ook anders kunnen – uiteraard positief tegenover dit project. Wij voorzien er ook een heel belangrijke financiële ondersteuning voor.

De totaalkost van het project bedraagt 2 miljoen euro. Na de goedkeuring van de EFRO-subsidies voor 775.000 euro, heb ik beslist om vanuit het Vlaamse budget 387.000 euro uit te trekken. De samenwerking tussen steden om uitdagende problemen als de tanende aantrekkelijkheid van kernwinkelgebieden en de toenemende leegstand die daarmee gepaard gaat, aan te pakken, kan ik alleen maar toejuichen. Ik moedig dit soort samenwerking tussen steden en gemeenten ook sterk aan, bijvoorbeeld met de oproepen binnen het programma Ondernemersvriendelijke gemeente of oproepen binnen EFRO, Interreg en Leader. Met de recente EFRO-oproep Smart Cities 'Versterken lokale economie' krijgen lokale besturen de mogelijkheid om innovatieve projecten in te dienen die inspelen op het onlinegebeuren. De ingediende projecten worden momenteel door de EFRO-Management Autoriteit van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) geëvalueerd. Voor deze oproep voorzie ik in 2 miljoen euro EFRO-middelen en in 2 miljoen euro Vlaamse cofinanciering.

Een van de doelstellingen van het project is om de impact en het duurzame resultaat van de projectactiviteiten te verhogen. De coördinatie ligt daarom bij POM West-Vlaanderen en OC West, die contacten zullen onderhouden met onder andere VLAIO, UNIZO, Voka, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP). Zij overleggen heel intensief en er zullen ook bepaalde activiteiten van start gaan waarbij contact wordt opgenomen met de lokale economie om de brug te leggen met andere initiatieven zoals 'Smart Retail Dashboard' en 'Het internet, ook uw zaak'.

Door goede contacten te onderhouden met de lokale besturen via ateliers lokale economie, bilaterale overlegmomenten enzovoort, kunnen POM West-Vlaanderen en OC West het project ook afstemmen op het lokale economische beleid. De lokale besturen zullen de pilootprojecten ook evalueren, bijsturen en zoveel mogelijk implementeren in de reguliere werking.

De deelnemende steden zullen daarnaast een deel van hun communicatie ook wijden aan het informeren van de andere steden en gemeenten. De andere lokale besturen worden in een eerste fase proactief individueel benaderd om in een tweede fase diverse besturen meer in groep te gaan benaderen, om te leren van elkaar. Dat gebeurt via het systeem van de overlegtafels.

Ik luister verder, maar ik neem nu de lift naar boven, u zult me dus even niet zien.

De voorzitter: 'The only way is up.'

Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, net als u juich ik dit soort projecten zeker toe. Zoals u weet, heb ik vorige week onze conceptnota ingediend en besproken over kernversterking in de Vlaamse steden en gemeenten. We hebben toen heel duidelijk gezegd dat we heel creatief zullen moeten zijn en out of the box zullen moeten denken. Verder denk ik dat de samenwerking en de geïntegreerde aanpak tussen verschillende beleidsniveaus en steden en gemeenten een positief punt is.

Ik ben uiteraard ook zeer benieuwd naar de toekomstige resultaten van dit soort projecten en naar de evaluatie hiervan. Verder vraag ik me ook af of een project als dit, dat eigenlijk focust op grote steden, ook in kleinere gemeenten kan worden geïmplementeerd. Een plattelandsgemeente is iets helemaal anders dan de grote steden die hier staan opgesomd.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Ik weet niet in welke situatie, lift of traphal u zich bevindt maar ik veronderstel dat er ook niet zoveel reactie meer nodig is.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw De Vreese, ik heb de aanvullingen gehoord. We volgen alles goed op. Ik had niet begrepen dat u ook een extra vraag had gesteld, het was een algemene appreciatie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de steun voor Vlaamse ondernemers en starters – 466 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik geef de minister nog de gelegenheid om zich eerst neer te zetten en een kopje koffie te nemen. U zit? Oké, 'there we go'.

Uit een recente studie van het Steunpunt Economie en Ondernemen, die weliswaar voor de coronacrisis werd uitgevoerd – dat maakt natuurlijk een enorm verschil, maar ik vond het toch belangrijk om die vraag te stellen –, is gebleken dat het ondernemerschap in Vlaanderen nooit zo hoog was als in 2019. 12 procent van de bevolking heeft een jonge onderneming, namelijk jonger dan 3,5 jaar, of is bezig een zaak op te starten.

Niet alleen het ondernemen zat in de lift, ook de perceptie over ondernemen was positief. Ik zeg 'was' omdat ik niet weet of het nog zo zou zijn mocht men diezelfde studie nu doen. Ik baseer me dus op de cijfers van 2019. Zo geeft meer dan de helft van de Vlamingen aan ondernemen te beschouwen als een interessante carrièrekeuze met een zekere status en aanzien.

Wat financiering betreft, vindt acht op de tien ondernemers dat de overheid voldoende financiering aanbiedt, of dat nu is in de vorm van een echte financiering van achtergestelde leningen, kapitaalsinbreng of ondersteuning via subsidies. Toch is er een verschil tussen startende en reeds bestaande ondernemingen. Ik wil duidelijk zeggen dat bij bestaande ondernemingen ik het niet heb over scale-ups, want dat beschouw ik als start-ups, maar de gewone klassieke bestaande ondernemingen. Het lijkt dus gemakkelijker om financiering te vinden voor het opstarten dan voor het verder uitbouwen van een onderneming.

Minister, hoe beoordeelt u deze studie van het Steunpunt Economie en Ondernemen? Welke maatregelen zult u nemen om het verschil in financiering tussen startende en reeds bestaande, verder uitgebouwde of nog uit te bouwen ondernemingen weg te werken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Uit de studie 'Ondernemerschapscultuur en ondernemend gedrag in Vlaanderen' blijkt een relatief stabiel en positief beeld van de maatschappelijke perceptie rond ondernemerschap in Vlaanderen. Ik spreek natuurlijk altijd met twee woorden, omdat we opnieuw midden in een zware crisis zitten. Meer dan de helft van alle Vlamingen beschouwt ondernemen in 2019 als een interessante carrièrekeuze met hoge status en kent een ondernemer die de voorbije jaren een zaak heeft opgericht. 50 procent van de Vlamingen heeft vertrouwen in eigen competenties om te ondernemen en 40 procent ziet opportuniteiten om te ondernemen. We zien dat het heel positief gepercipieerd wordt.

De totale ondernemersactiviteit in Vlaanderen was nog nooit zo hoog. 12 procent van de bevolking tussen 18 en 64 jaar gaf aan bezig te zijn met het opstarten van een eigen zaak of het leiden van een eigen zaak die minder dan 3,5 jaar oud is, dus nieuw ondernemerschap.

We waren pre corona zeer goed bezig op het vlak van ondernemerschap. We zagen ook dat onze inspanningen om jongeren te informeren over de financieringsmogelijkheden, vruchten afwerpen. Het rapport waarover u het hebt, zie ik als een bevestiging dat we de komende maanden en jaren vooral moeten blijven voortdoen, nog meer dan daarvoor.

Beleidsmatig zetten we verschillende instrumenten in om ondernemerschap te stimuleren en starters te ondersteunen. De kern van het ondernemerschapsbeleid is het contract ondernemerschap. Daarmee werkt het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) voor de komende vier jaar met externe dienstverleners samen om ondernemerschap in Vlaanderen te bevorderen. De beeldvorming rond

ondernemerschap en de begeleiding van start-ups en scale-ups, zijn twee van de vier speerpunten van dat contract, waarvoor Vlaanderen 90 miljoen euro veil heeft.

Belangrijk is natuurlijk, zoals u zelf aangeeft, dat deze studie pre corona werd uitgevoerd. We hebben de opdracht gegeven om in de volgende editie van de bevraging te peilen naar de impact van corona, want ik sluit niet uit dat dat grote gevolgen heeft. We willen dit rapport nog dit jaar opgeleverd zien. Dat is zeer snel voor een dergelijk onderzoek. We kunnen het er na de oplevering in deze commissie zeker nog over hebben.

De studie met betrekking tot de financiering waarnaar u verwijst, is uitgevoerd in 2019 op basis van gegevens uit 2018. De gegevens zijn dus een jaar ouder dan de effectieve bevraging.

Uit die tweede bevraging blijkt dat jonge ondernemingen aangeven dat er van de meeste financieringsmechanismen voldoende aanbod is. Oudere bedrijven blijken minder geneigd om financiering te zoeken, maar als ze dat wel doen, gaat het om grotere bedragen. Belangrijk is ook dat het onderzoek zelf aangeeft dat het feit dat oudere ondernemingen minder financiering aanvragen, verklaard kan worden doordat alle ondernemingen bij de opstart een minimumkapitaal moeten inbrengen, terwijl in latere jaren niet alle ondernemingen bijkomende financiering zoeken. Dat duidt dus niet noodzakelijk op een probleem. Het is wel zo dat oudere bedrijven procentueel minder verkrijgen van de aangevraagde financiering dan jongere starters. Men gaat dus gemiddeld hogere bedragen aanvragen naarmate de onderneming ouder wordt, maar men blijft ongeveer dezelfde bedragen ophalen.

Onze investeringsmaatschappijen ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en Limburgse ReconversieMaatschappij (LRM) financieren beloftevolle ondernemingen in alle fases van hun bestaan: van bij de start tot en met hun verdere groei en internationalisering.

We moeten er dus ook voor zorgen dat de bestaande instrumenten goed bekend zijn bij het doelpubliek. Ook de inspanningen die we momenteel in het kader van de relance willen leveren, moeten ertoe bijdragen de financieringsbehoeftes van deze bedrijven nog beter te beantwoorden.

Collega, tot slot wil ik een passage uit het rapport citeren die me persoonlijk opviel. "Als er minstens één vrouw aanwezig is in het topmanagementteam, vragen ondernemingen gemiddeld gezien lagere bedragen aan en verkrijgen ze procentueel gezien meer van het aangevraagde bedrag." Dat vind ik wel iets om ook eens bij stil te staan.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Over dat laatste moet ik toch eens nadenken. Nadenken is altijd goed. Of je daar zomaar die lijn in kunt trekken, dat betwijfel ik toch sterk. Ik zou zelfs het tegendeel zeggen. Bij mijn contacten vroeger met bedrijven merkte ik dat vrouwelijke ondernemers meer assertief waren om te bekijken langs welke kanalen ze een bepaalde ondersteuning konden aanvragen. De mannelijke ondernemers hadden soms eerder de neiging te denken: we kunnen het ook wel zonder. Dus ik weet niet of dat beeld wel klopt.

Het klopt dat we dit onderzoek moeten plaatsen voor corona. Maar ik zie toch wel in mijn contacten met bedrijven en bij bedrijfsbezoeken dat dit beeld vaak terugkomt. Het eerste beeld dat vaak terugkomt, is het volgende. Als het bedrijf behoort tot een federatie die een zeer sterke lobbygroep heeft, dan krijgt het globaal gezien meer gedaan op het vlak van ondersteuning. Ik zeg niet dat dat verkeerd is, maar het is een vaststelling.

Ik zie ook, in deze coronaperiode, dat wij in het buitenland beschouwd worden als een kmo-land. Men vraagt zich soms af waarom er geen grote Vlaamse bedrijven in het buitenland zitten. Wij zijn een kmo-land, dus vind je die kmo's terug.

Als je de start-ups en de scale-ups bekijkt, dan krijg je de indruk dat er daar veel meer voor gedaan wordt dan voor een bedrijf dat gewoon klassiek groeit aan een bepaald percentage per jaar, met af en toe wat personeel erbij en af en toe eens een zeer groot contract. Eigenlijk kun je zeggen dat ze dat niet nodig hebben. Maar misschien worden ze ook te weinig gechallenged, om het zo uit te drukken, om meer te doen dan wat zou moeten om klassiek te groeien. Dus ik voel daar toch een discrepantie tussen. Als je websites bekijkt, zie je dat er heel veel wordt gedaan voor startende ondernemingen, maar eenmaal een onderneming vijf jaar oud is, wordt die met rust gelaten. Dus de vraag is of we ook de bedrijven niet kunnen blijven challengen, zelfs na vijf jaar, om uit hun comfortzone te komen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Gryffroy, het was geen persoonlijke bedenking. Ik heb gewoon iets voorgelezen uit de studie. Ik wist wel dat ik u daarmee gelukkig zou maken. Het is in elk geval iets heel interessants.

Dat we een kmo-land zijn, vind ik niet noodzakelijk een negatief gegeven. Het is eigenlijk iets waar we trots op moeten zijn, maar ik denk dat u dat ook wel bent.

We hebben bij PMV ondertussen ook echt wel een instrument specifiek voor scale-ups, die een grote financieringsnood hebben. We hebben ook ingegrepen in de coronasteun om zelfs scale-ups die in grote nood zitten en er geen aanspraak op konden maken omdat ze beschouwd werden als een onderneming in moeilijkheden, toch steun te kunnen geven.

Uw aandachtspunt op de bedrijven die al bezig zijn, is terecht. Wij proberen via lerende netwerken een challenge te geven aan alle bedrijven. We moeten dus zorgen dat we onze communicatie zeer goed tot bij de bedrijven brengen. Corona heeft veel negatieve punten, maar een van de positieve punten is dat VLAIO wereldberoemd geworden is bij veel meer bedrijven. Als ik zie welke bedrijven voor corona VLAIO kenden en nu, is dat spectaculair gestegen. Dat heeft ook met de steun te maken. Toch zijn er vandaag nog bedrijven – het is gisteren ook even aan bod gekomen in de plenaire vergadering – die niet weten dat ze kunnen genieten van coronasteun als ze 60 procent omzetverlies hebben. Er zijn er die denken dat dat alleen voor cafés en restaurants is. Het is echt belangrijk dat we tot bij elke bedrijfsleider geraken; ik ga daar ook nog een extra initiatief voor nemen. Dat geldt dus net zo goed voor de steun, zoals u terecht opmerkt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de kmo-groeisubsidie – 468 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Met behulp van de kmo-groeisubsidie ondersteunt de Vlaamse overheid kmo's in Vlaanderen bij het realiseren van hun eigen groeitraject. Voorbeelden van zo'n groeitraject zijn: een innovatieve ontwikkeling naar de markt brengen, groeien door eventueel nieuwe buitenlandse markten aan te

boren, transformeren, groeien door een nieuw product of nieuwe dienst in een bestaande markt aan te bieden en/of een bestaand product in een nieuwe markt aan te bieden, een nieuw businessmodel implementeren.

De subsidie wordt toegekend voor het verwerven of inkopen van de strategische kennis die men nodig heeft om het groeitraject te kunnen realiseren. Het is een handig instrument, omdat het groei stimuleert en de competitiviteit van kmo's in Vlaanderen bevordert.

We moeten er echter voor zorgen dat deze, en ook andere Vlaamse subsidies, afgestemd zijn op de noden van de bedrijven. Zo staat te lezen op de website van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) dat, wanneer de subsidie wordt gebruikt om intern iemand aan te werven of gebruik te maken van een externe adviseur, deze ten vroegste mogen starten op de eerste dag van de maand die volgt op de datum van de indiening van de subsidieaanvraag.

Dit impliceert dus dat het bedrijf niet met de innovatie kan starten zolang de aanvraag niet werd ingediend. Dit kan dus een handicap zijn, aangezien een lang traject op voorhand wordt afgelegd, met het zoeken naar partners en het samen aftoetsen van ideeën.

Heel concreet zijn wij op bezoek geweest bij een aantal bedrijven en hebben we die vraag twee keer voorgeschoteld gekregen. Juist door corona zijn ze beginnen nadenken dat ze iets totaal anders moeten doen, een totaal andere richting uit moeten gaan, een nieuw product op de markt brengen, want anders overleven ze het niet. Er gaat daar een zeker voortraject van brainstorming aan vooraf: met externen, met internen, eventueel iemand aanwerven of niemand aanwerven? Men moet dus vaststellen dat die gemaakte kosten niet meegerekend kunnen worden in de aanvraag van de subsidie of het gedeelte dat gesubsidieerd kan worden, want daar staan bepaalde limieten op: het is pas vanaf de eerste dag van de maand nadat het ingediend is. Ze dienen het bijvoorbeeld in op 9 november, dan is het vanaf 1 december. Die bedrijven zeggen dat ze veel sneller moeten schakelen. Die heel snelle schakeling en het feit dat we het voortraject niet kunnen meefinancieren, vinden zij een probleempunt als het gaat over innoveren en flexibel zijn.

Minister, bent u van mening dat deze werkwijze mogelijks moeilijk te rijmen is met de snelheid en flexibiliteit die we juist nodig hebben voor innovatie, zeker in deze covidperiode?

Bent u bereid om hier eventuele aanpassingen door te voeren?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik ben het volledig met u eens dat onze subsidie-instrumenten zo goed mogelijk afgestemd moeten zijn op de reële noden van onze Vlaamse ondernemingen en ondernemers. Met de kmo-groeisubsidie streven we daar ook naar. Het zeer hoge en steeds stijgende aantal aanvragen, dat we in deze commissie al eerder hebben besproken, lijkt alleszins aan te geven dat we daar ook in slagen.

Dat gezegd zijnde ben ik er niet voor gewonnen om subsidies toe te kennen aan projecten die al lopen, dus vooraleer men een steunaanvraag heeft ingediend. Ik vind het een gezond uitgangspunt dat wanneer men steun van de overheid wil voor een bepaald project, men dat project dan ook pas van start laat gaan nadat die steun formeel is toegezegd, en ook aangevraagd.

Die werkwijze is ook zeker niet alleen van toepassing bij de kmo-groeisubsidie, maar geldt voor al onze subsidie-instrumenten. Hiervoor zijn twee concrete

redenen. De eerste reden is dat subsidies in het algemeen tot doel hebben om bedrijven aan te zetten om iets te doen wat ze anders niet of minder gedaan zouden hebben. Dat is de zogenaamde additionaliteit van een steuninstrument, de toegevoegde waarde ervan. Het belang daarvan werd ook sterk benadrukt in het rapport van het economisch relancecomité. In de relance moeten we er meer dan ooit naar streven dat elke euro die wordt ingezet ook een maximaal rendement oplevert. Om dat stimulerende effect te realiseren, is het absoluut noodzakelijk dat de subsidie wordt aangevraagd vooraleer gestart wordt met de uitvoering van het project.

De tweede reden, collega's, is juridisch. Deze werkwijze wordt ook opgelegd door de Europese staatssteunregels. Artikel 6 van de Europese Groepsvrijstellingsverordening bepaalt expliciet dat een onderneming een project pas mag aanvangen, nadat een schriftelijke steunaanvraag werd ingediend. Indien een project gestart is, alvorens een schriftelijke steunaanvraag is ingediend, wordt de steun geacht geen stimulerend effect te hebben en kan een lidstaat geen gebruik maken van de Groepsvrijstellingsverordening.

Om die twee redenen vind ik het lastig om het uitgangspunt te veranderen dat de steunaanvraag de start van het project moet voorafgaan. Het lijkt mij lastig om daar wijzigingen in aan te brengen. We moeten wel zorgen voor zo kort mogelijke doorlooptijden, daar ben ik het zeker mee eens. Dat is bij het volledige steunmechanisme een zorg. We gaan dus zeker bekijken hoe we kunnen omgaan met het stijgende aantal aanvragen binnen de kmo-groeisubsidie. Een gerichtere inzet van de groeisubsidie in functie van de huidige beleidsdoelstellingen, zoals de economische relance, digitalisering, duurzaamheid en de brexit, kan de impact van de steun wellicht vergroten en tegelijk de doorlooptijden kort houden.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik zal toch een poging doen, minister, en ik zal u zeggen waarom. Bij de steunaanvraag hoort – en terecht ook – een heel document dat je moet invullen: je moet een project omschrijven, er een businessplan bij steken enzovoort. Dat vraagt veel werk voor bedrijven, zeker als ze zich door de coronacrisis moeten heroriënteren, zoals bijvoorbeeld in de evenementensector. Dat vraagt heel wat werk en het moet ook heel snel gaan, want elke week waarin je niet van start kunt gaan, telt. Want zo gaat het: je mag pas van start gaan, nadat je het dossier hebt ingediend, en dan ben je ook nog niet zeker dat je de subsidie gaat krijgen. Iedere week wachten is extra omzetverlies. Waarom lossen we dat niet op door te zeggen dat een aanmelding via een korte nota volstaat, waarna het bedrijf nog een aantal weken de tijd krijgt om een beroep te doen op experts om dat dossier grondig uit te werken, zodat het goed beoordeeld kan worden? Die weken kunnen dan wel mee opgenomen worden in het subsidiebedrag. De subsidie bedraagt maximum 50.000 euro en maximum 5 procent. Het gaat er hem over dat een bedrijf kosten van bijvoorbeeld 10.000 euro mee in de subsidie kan steken of niet. Dat maakt het verschil tussen totale kosten van bijvoorbeeld 80.000 of 90.000 euro en dus tussen een subsidie van 40.000 of 45.000 euro. Mijn vraag is dus of we niet kunnen werken met een simpele aanmelding van projecten.

Ik had ook nog een andere bijkomende vraag, al weet ik niet of u daar zo direct op zult kunnen antwoorden. Wij vernemen dat als je een achtergestelde lening hebt van meer dan 75.000 euro, je geen bijkomende coronasteun meer kunt krijgen. We vroegen ons af waarom. Maar als u daar niet zo op kunt antwoorden, dan mag dat ook schriftelijk.

De voorzitter: Nog collega's met vragen?

Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Ze sluit erbij aan, maar mijn vraag gaat niet over de kmo-groeisubsidie en is eerder een informatieve vraag. Ik hoop dat ik ze mag stellen. Ze gaat over het Vlaams beschermingsmechanisme.

Ik heb die vraag net ontvangen, en het lijkt mij beter dat we dat, indien mogelijk, nu proberen uit te klaren, dan dat ik hierover een vraag moet indienen, want dan duurt het lang. Het gaat over een volkse caféuitbater, met een vrij beperkte gelagzaal. Hij zegt: 'Het Vlaamse beschermingsmechanisme zit vrij goed in elkaar, maar het probleem is dat ik dat pas kan aanvragen na 15 november. En ondertussen heb ik eigenlijk een cashflowprobleem. Mijn vraag is of ik zicht zou kunnen krijgen op hoe groot het bedrag is dat ik eventueel zou kunnen ontvangen? Dan zou ik al een betere inschatting kunnen maken over hoe ik het cashflowprobleem kan beheeren. Of misschien is het sop de kool niet meer waard en moet ik stilaan overwegen om een andere job te zoeken.' Ik denk dat dat op dit moment een grote zorg is van vele ondernemers. Ze zien wel dat het beschermingsmechanisme wordt uitgebreid, maar ze kunnen onvoldoende inschatten, zeker de kleine ondernemers, wat er te verwachten valt.

Het lijkt mij dat we daar misschien heel kort op de bal moeten spelen, zodat we kunnen laten weten: u hebt zicht op een bedrag in die grootteorde, tegen dan. Ik denk dat dat veel mensen door de crisis kan helpen.

Ik permitteer mij om aan te sluiten, omdat ik die vraag net had ontvangen. Ik dank u.

De voorzitter: Dat is een creatieve manier van aanvullen, inspelend op de actualiteit.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Gryffroy, we hebben het even nagekeken: er is nu al steun vanaf de maand na de aanvraag. Er gaat dus eigenlijk niet veel tijd verloren. Sowieso moet er een aanvraag gebeuren. Ik weet dat u nu zegt: 'Kunnen we daar principieel geen halfleeg formulier van maken, waarin je te kennen geeft dat je steun aanvraagt? En dan werken we later wel uit hoe het zal zijn.' Ik wil bekijken of dat juridisch kan, maar we mogen er de kantjes niet van aflopen. We moeten er echt voor zorgen dat we binnen de contouren van de verordening blijven, want je moet er zeker van zijn dat het een stimulerend effect zal hebben. Ik mag in geen geval onze ondernemingen in de situatie laten terechtkomen dat ze onder de categorie vallen waardoor het als verboden staatssteun wordt aangemerkt.

Ik wil uw voorstel dus gerust eens bekijken, maar ik vrees dat het moeilijk zal zijn. En doordat we nu al een maand na de aanvraag steun geven, is dat een heel korte doorlooptermijn.

Collega Gryffroy, in de nieuwe beschermingsmechanismen – en het is heel belangrijk dat u die vraag stelt – is dat niet meer onverenigbaar. Dat is ook van belang, dat we daarvoor hebben gezorgd.

Collega Gennez, de enige die kan berekenen wat hij zal krijgen, is de ondernemer zelf. Dat kan eigenlijk heel gemakkelijk. U mag hem dat ook zeggen. Hij moet gewoon zijn omzet nemen in dezelfde periode vorig jaar. Stel dat hij vier weken gesloten was, dan neemt hij de omzet van diezelfde periode vorig jaar. Hij heeft recht op 10 procent van dat bedrag, met een plafond, afhankelijk van het aantal werknemers dat hij heeft. Als het een klein café is, met een zelfstandige uitbater, zal hij wellicht niet aan dat plafond zitten, dat rond de 11.000 euro ligt. Maar als hij over een periode van zes weken een omzetverlies had van meer dan 60 procent, kan hij ook 10 procent op zes weken omzet krijgen. Voor de vier weken van de

sluiting moet hij niets bewijzen en krijgt hij gewoon 10 procent van de omzet van het jaar voordien. Indien hij steun wil krijgen voor de zes weken – omdat hij nog twee weken kon openblijven, vanaf 1 oktober – dan moet hij bewijzen dat hij 60 procent omzetverlies had. Maar de enige die dat kan berekenen, is hijzelf.

De vraag over de aanvraag werd verleden week ook door een andere collega gesteld. Voorlopig is het zo dat de steun kan worden aangevraagd vanaf 16 november. We bekijken of het vroeger kan, maar dan moet de software natuurlijk weer worden bijgewerkt. Als het vroeger zou kunnen, is dat één week vroeger. En de vraag is of we niet beter alles op 16 november laten ingaan, zodat men heel snel kan uitbetalen, in plaats van met twee regimes te werken.

Wat het berekenen van de steun betreft, moet de ondernemer een verklaring ondertekenen. Hij moet zelf zijn omzet opgeven. Om 10 procent te berekenen, moet je gewoon delen door tien. Dat is dan het bedrag waarop hij kan rekenen.

Maar, aangezien u die vraag stelt en dat bijeenkomt, is het misschien goed dat VLAIO de manier waarop je het zelf kunt berekenen, ook op de website zet, met vier scenario's: vier weken omzetsteun of zes weken, waarbij je die 60 procent moet bewijzen. En daarbij ook vermelden dat het voor iedereen geldt, niet alleen voor cafés en restaurants. Ik zal vragen om daar drie of vier gemakkelijke voorbeelden uit te werken, om aan te tonen dat iedereen eigenlijk zelf kan uitrekenen waarop hij recht heeft.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Als u het mij toestaat, voorzitter, ga ik toch even de vraag verduidelijken.

In artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 augustus 2020 staat duidelijk dat het Vlaams beschermingsmechanisme niet kan worden gecumuleerd met een lening van meer dan 75.000 euro, verleend door PMV, ten gevolge van de coronamaatregelen. Minister, u zei net dat het intussen wel kan. Is dat met terugwerkende kracht of niet? Neen, niet met terugwerkende kracht. Dat wil dus zeggen dat het voor een aantal bedrijven niet cumuleerbaar is en voor een aantal bedrijven wel.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Neen, collega Gryffroy, het eerste beschermingsmechanisme was in augustus. We hebben nu een nieuw beschermingsmechanisme voor de periode vanaf 1 oktober waarin die voorwaarde is geschrapt. Het is een gelijke behandeling voor iedereen. Het stond dus nog in het reglement dat we goedgekeurd hebben in augustus voor de periode tot eind september. Voor de steunaanvragen vanaf 1 oktober tot 15 november hebben we die voorwaarde geschrapt om soepeler steun te kunnen geven. Voor de oude periode geldt het dus niet, en dat gaan we ook niet meer veranderen, maar voor de nieuwe is het weg. We zullen vermoedelijk de steun ook verlengen tot eind dit jaar, en daar zal het ook wegblijven.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Oké. Ik wou nog een slotbemerking maken in functie van mijn basisvraag, voorzitter.

Het is voor mij absoluut niet de bedoeling om, bij manier van spreken, er de kantjes af te rijden, maar ik heb van twee bedrijven het dossier gekregen dat ze hebben gebruikt om in te dienen. Het ene was 14 pagina's, het andere 17 pagina's. Het opmaken van zo'n dossier vraagt veel tijd en middelen. Ik stel gewoon voor om,

als we werken met een aanmelding op dag één – aanmelding, dus nog geen goedkeuring – je daardoor tijd krijgt om het dossier op te maken. De kosten voor het opmaken van het dossier – dat is al een voorbereiding van wat men wil doen, met een businessplan, met het product dat men wil maken – zouden dan mee kunnen worden gesubsidieerd met uiteraard een maximum van 50.000 euro, met een maximum van 50 procent.

Minister, zou u dat willen onderzoeken?

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over initiatieven om de burgers vertrouwd te maken met het concept van slimme steden – 467 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mijnheer Gryffroy, uw vraag gaat over initiatieven om de burgers vertrouwd te maken met het concept van slimme steden. Een slimme vraag!

Andries Gryffroy (N-VA): West-Vlamingen hebben altijd enkel maar slimme vragen. (*Gelach*)

Dankzij technologische vooruitgang kunnen onze steden evolueren naar zogenaamde slimme steden met vlotter verkeer, meer veiligheid, gezondere lucht. We noemen dit slimme steden omdat ze, door gebruik te maken van technologie, kunnen zorgen voor een comfortabelere leefomgeving.

Aangezien slimme steden gebruikmaken van persoonlijke data, is een draagvlak noodzakelijk om er een succes van te maken. Onderzoek naar dit draagvlak gebeurt met de Smart City Meter van het Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum (imec). Jaarlijks peilt deze naar opinies, attitudes en gedrag van burgers over slimme steden in Vlaanderen en Brussel.

Volgens dit onderzoek kennen de Vlamingen zeer weinig over slimme steden. Enkele resultaten: 13 procent kent het begrip; de helft heeft er zelfs nog nooit over gehoord; 65 procent kijkt er optimistisch naar, terwijl 55 procent eerder bezorgd is.

Minister, ik heb voor u een heel korte intellectuele vraag. Wat zult u doen om de Vlamingen beter te sensibiliseren en correct in te lichten over het concept en de voordelen van de slimme steden?

De voorzitter: Minister, een intellectueel antwoord op een intellectuele vraag.

Minister Hilde Crevits: Collega Gryffroy, het is wel bijzonder dat u uw eigen vraag 'intellectueel' noemt. Het is complimentjesdag voor uzelf waarschijnlijk.

De voorzitter: Een gebrek aan zelfvertrouwen is bij collega Gryffroy nooit een probleem.

Minister Hilde Crevits: Dat is nochtans niet typisch West-Vlaams, een gebrek aan zelfvertrouwen dat aanwezig is.

Ik heb de resultaten van de Smart City Meter ook gezien. 13 procent van de mensen die het concept van de slimme steden kennen, lijkt op het eerste gezicht weinig.

Dat komt ook omdat het begrip 'smart city' voor veel mensen een abstract begrip is en vaak als een containerbegrip wordt gebruikt. Ik moet het niet ver zoeken, mijnheer Gryffroy, want toen ik aantrad in mijn nieuwe bevoegdheden werd ik om de oren geslagen met woorden als 'smart city'. Ik vroeg toen zelf om uitleg. 'Een smart city', wat is dat eigenlijk?' Die container is dan langzaam maar zeker opgevuld geraakt.

De makers van de studie definiëren het concept heel breed, gaande van autodelen over pakjes afhalen in een afhaalpunt tot betalen met je smartphone in een winkel of het online bestellen van maaltijden. Als je naar de inhoud van dat concept kijkt, zijn er al ongelooflijk veel mensen in contact gekomen met een slimme stad. Daardoor krijg je hier een ander beeld van. Ik denk dat het begrip smart city echter weinig 'smart' oproept.

Dit neemt niet weg dat ik uw ambitie deel en ook de stelling in de studie onderschrijf dat er werk aan de winkel is om mensen vertrouwd te maken met het concept slimme stad. Dat is zeker aan de orde. Want innoveren vereist niet alleen de nodige technologische of niet-technologische ontwikkelingen, maar ook maatschappelijke aanvaarding en maatschappelijk enthousiasme. Daarvoor volstaat het niet dat een toepassing slim is, ze moet ook een concrete oplossing zijn voor een concreet probleem in het leven van mensen.

Ik benadruk vandaag in mijn beleid al sterk dat er aandacht besteed moet worden aan het beter bekend maken van het concept slimme stad. Dit vormt onder meer een integraal onderdeel van de Vlaamse City of Things-werking, die getrokken wordt door het imec. Maar voor City of Things geldt hetzelfde: ik moest in het begin ook vragen wat dat nu eigenlijk was. 'Leg me dat eens uit?'. Het is ook niet zo moeilijk om dat uit te leggen, maar misschien moeten we er een goede Vlaamse vertaling voor vinden die het bevattelijk maakt voor de mensen. Het komt erop neer dat je een stad leefbaarder en aangenamer maakt voor zowel inwoners als bezoekers.

Ik merk wel dat de smartcityoproepen die we uitschrijven, zeer veel respons krijgen van onze lokale besturen. Dat werkt al goed. Om succesvolle smartcity-projecten uit te bouwen is het essentieel dat je daar iedereen vanaf het begin bij betrekt. City of Things heeft een aantal eigen digitale communicatiekanalen ter beschikking: een website, Twitter, Facebook. Uiteraard is communicatie een essentieel onderdeel van het plan van aanpak voor de uitbouw van Vlaanderen als slimme regio. Dat plan van aanpak wordt opgemaakt door mezelf, onze minister-president, die bevoegd is voor de informatica, en minister Somers, die bevoegd is voor het binnenlands bestuur. Dit plan werd op 17 juli 2020 voor de eerste keer aan de Vlaamse Regering voorgesteld.

In de oproepen smart city die ik lanceer, is communicatie ook een belangrijk onderdeel, het behoort zelfs tot een van de selectiecriteria.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Naast het smartcityconcept is er ook Smart Flanders, een samenwerkingsverband tussen de Vlaamse overheid en bedrijven. Daarover is een rapport van KPMG verschenen, dat enkele maanden geleden publiek werd gemaakt. Ze deden dit op vraag van het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) om het ecosysteem rond smart cities in Vlaanderen in kaart te kunnen brengen. We hebben daarvan een lijvig rapport gekregen waarin stond dat men altijd een concreet probleem van de mensen moet proberen op te lossen. Het mag ook niet te gefragmenteerd zijn. Er wordt ook veel aandacht besteed aan nadenken over manieren om van Vlaanderen een echte slimme regio te maken. Wat vindt u van die studie van KPMG? Welke gevolgen zult u aan deze studie geven? Die studie staat rechtstreeks in verband met smart cities.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, mijnheer Gryffroy. Ik heb, zeer atypisch, ook een vraag voor u: waarom wilde u per se de volgorde van die vragen omdraaien? Dat fascineert me.

Andries Gryffroy (N-VA): In de eerste vraag die ik heb gesteld, ging het over scale-ups en start-ups. Wij hebben het gevoel dat die voor ondersteuning soms meer in the picture komen dan gewone klassieke ondernemingen. Mijn oorspronkelijk derde vraag, die ik als tweede vraag heb gesteld, ging dan specifiek over de ondersteuning voor kmo's.

Minister Hilde Crevits: Het was eigenlijk een intelligentere volgorde?

Andries Gryffroy (N-VA): Ik vond dat dit niet goed 'geclassificeerd' werd door de voorzitter, dus ik heb dat eventjes laten wijzigen.

De voorzitter: Collega Gryffroy, mag ik erop aandringen dat u bij het indienen van uw vragen de juiste volgorde hanteert? Dan zal ik die zo op de agenda zetten.

Minister Hilde Crevits: De KPMG-studie was net de basis voor de Vlaamse Regering om het plan van aanpak op te maken dat goedgekeurd is door de Vlaamse Regering op 17 juli. We houden er absoluut rekening mee, uw vraag is ook terecht, maar we hebben dat gedaan in de mededeling die op de Vlaamse Regering gekomen is, samen met minister Somers en onze minister-president.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik ben tevreden met dat antwoord.

De voorzitter: We zijn blij dat u tevreden bent.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over een digitaal platform voor aanbestedingen – 470 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, overheidsopdrachten kunnen een doeltreffend strategisch middel zijn om de binnenlandse economie aan te zwengelen, in het bijzonder in coronatijden. Investerings door de publieke sector kunnen een vliegwiel zetten op de economische relance van Vlaanderen. Maar het rapport van de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) 'Aanbestedende overheden "winkelhieren" nog niet (genoeg)' van 2019 toonde aan dat kmo's slecht 32 procent van de aanbestedingen binnenhaalden in 2018. Daarmee blijven we ver onder het Europese streefdoel van 45 procent.

Daarom besloten UNIZO Limburg, werkgeversorganisatie Verbond van Kristelijke Werkgevers en Kaderleden (VKW) en de provincie Limburg om de handen in elkaar te slaan om een digitaal platform voor aanbestedingen in Limburg te realiseren. Met het platform Aanbestedingen in Limburg richten ze zich zowel tot de aanbesteders als de ondernemers. Ze willen ervoor zorgen dat Limburgse aanbesteders en ondernemers makkelijk de weg naar elkaar vinden. Via de interactieve webstek kunnen zowel Limburgse overheden als bedrijven zich gratis

en op een eenvoudige, gebruiksvriendelijke manier registreren als aanbesteder of als bedrijf. Aan de bedrijven wordt gevraagd om bij de registratie aan te duiden in welke sectoren of activiteiten categorie ze thuishoren. Via deze tool hebben publieke overheden een beter zicht op welke bedrijven in en rond hun gemeente eventueel in aanmerking komen voor hun opdrachten.

Zo'n platform kan enkel werken als er voldoende aanbieders en bedrijven geregistreerd zijn. Daarvan liet UNIZO Limburg alvast weten dat er zich al zeshonderd bedrijven geregistreerd hebben. Dat kunnen we als een succes bestempelen. Ik denk dat dit een mooi initiatief is. We hebben het al eens aangeraakt in voorgaande commissies. Collega Vanryckeghem heeft toen over het initiatief gesproken.

Minister, ik heb een paar opvolgingsvragen voor u. U ging dit initiatief zeker en vast goed bekijken.

Hoe staat u tegenover het platform 'Aanbestedingen in Limburg'? Moet dit type project volgens u verder worden uitgerold in andere provincies en op Vlaams niveau?

Als antwoord op mijn vraag om uitleg van 11 juni 2020 over openbare aanbestedingen in 'koop lokaal'-tijden antwoordde u dat we lokaal kopen fel mogen stimuleren en dat je bij lokale openbare aanbestedingen bepaalde parameters en objectieve criteria kunt hanteren om bedrijven uit de buurt zeker ook kansen te geven. U gaf aan dat u eerst nog wou beraadslagen om deze methodiek al dan niet op Vlaams niveau te hanteren. Hebt u dat verder bekeken, minister? Wat is uw standpunt over het hanteren van deze werkwijze bij Vlaamse aanbestedingen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u voor deze opvolgingsvraag. Ik vind het bijzonder positief dat er een matchmaking ontstaat waarbij ondernemingen die geïnteresseerd zijn in het uitvoeren van overheidsopdrachten kunnen worden gelinkt aan openbare besturen die overheidsopdrachten uitschrijven. In Limburg zijn er al meer dan zeshonderd kmo's geregistreerd op www.aanbestedingeninlimburg.be. Dat is een nieuw initiatief.

Zeker doordat de initiatiefnemers zich expliciet richten naar de procedures waarvoor geen bekendmaking vereist is, hoofdzakelijk dus de onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking met een geraamd bedrag lager dan 139.000 euro, exclusief btw, mag er verwacht worden dat er een sterk bereik is bij lokale kmo's én dat de meerwaarde voor het openbaar bestuur groot is.

Het openbaar bestuur kan via het platform geschikte uitvoerders vinden en de kmo's krijgen inzicht in welke overheidsopdrachten er bestaan.

Ik begrijp dat ook dat de initiatiefnemers voldoende voorzichtig zijn en geen bijkomende bekendmakingsverplichting opleggen aan de openbare besturen, aangezien ze zich richten op overheidsopdrachten met een geraamde waarde onder de 139.000 euro. Ze blijven op die manier ook uit het vaarwater van opdrachten met een Europese bekendmakingsverplichting. Ook dat is positief, omdat zo bij de openbare besturen niet de indruk kan bestaan dat een publicatie op het platform een voldoende bekendmaking zou zijn. Je moet immers oppassen dat je altijd de regels blijft naleven.

Kan dat in andere provincies of op Vlaams niveau uitgerold worden? Ik vind dat dat zeker een doelstelling kan zijn, zowel van de Europese Commissie als van de Vlaamse overheid, om op die manier meer kmo's te laten participeren aan overheidsopdrachten. Ik ben er een groot voorstander van dat dit initiatief bestaat en dat er meer van die initiatieven ontstaan. We weten uiteraard dat er ook private

bedrijven zijn die zich specialiseren in het bekendmaken van overheidsopdrachten bij ondernemers. Het is voor mij dus een beetje zoeken wat we nu het best doen. Als er heel goede initiatieven ontstaan door private spelers en door ondernemersorganisaties, vind ik dat we die moeten laten groeien en dat we daar als overheid niet voor in de plaats moeten komen. Ik vind wel dat we ondersteunend kunnen werken. Het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) kan zeker een rol spelen in het bekendmaken van de initiatieven via de website. Dat hoeft niet veel werk te zijn, als je aantoont dat het bestaat en je legt er een link naartoe. Het kan ook via de nieuwsbrief en via de regionale of thematische overlegtafels, in samenwerking met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). We gaan contact opnemen met onze ondernemersorganisaties en de provincies om te kijken wat de verdere plannen in dit verband zijn.

Uw tweede vraag is een beetje moeilijker dan uw eerste. Een openbaar bestuur is verplicht om offertes te vergelijken van diverse ondernemers, ook bij de onderhandelingsprocedures zonder bekendmaking. Wat we zeker willen aanmoedigen, is dat openbare besturen in die procedure de lokale markt verkennen bij het zoeken naar geschikte dienstverleners voor hun opdracht. Als ze voldoende lokale ondernemers vinden die geschikt zijn om de opdracht uit te voeren en tussen die ondernemers op eerlijke wijze de concurrentie laten spelen, is het wel de lokale economie die wint. En dat is het doel, zeer terecht.

Ook binnen onze diensten van de Vlaamse overheid is er een bewustzijn voor onze Vlaamse economie. Er wordt in de procedures ook vaak gekeken naar geschikte Vlaamse aanbieders. VLAIO werkt bijvoorbeeld samen met het programma 'Buying from Startups' van Het Facilitair Bedrijf. Daarbij worden specifieke overheidsopdrachten onder de aandacht gebracht van technologische start-ups. De doelstelling is om die start-ups sterker toegang te geven tot de overheid, zodat ze referentieklienten beginnen op te bouwen, en andersom om het innovatieve van technologiestart-ups sneller binnen de overheid te kunnen brengen. Daar wordt dus ook fors op ingezet.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister. Het platform Aanbestedingen in Limburg lijkt inderdaad een vliegende start te hebben genomen, met meer dan zeshonderd kmo's die zich reeds geregistreerd hebben op het platform. Net als u zou ik dit soort van initiatieven dus graag aanmoedigen. De samenwerking en ondersteuning via VLAIO kan inderdaad zeer belangrijk zijn. Ik ga zeker ook akkoord met uw standpunt dat we private spelers ook moeten laten spelen.

Het tweede is natuurlijk een iets moeilijker kwestie. We moeten daar inderdaad op een zeer objectieve manier en met een objectieve maatstaf mee omgaan. Ook daar is uw antwoord voor mij zeer positief. Het laat zien dat u daar al verder over nagedacht hebt, ook binnen de Vlaamse overheid, om daar rekening mee te houden. Bedankt.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Bedankt voor de aanvullende opmerkingen, collega De Vreese. Ik denk dat we hetzelfde doel voor ogen hebben. Ik ben blij dat u positief reageert op onze inspanningen. Wat ik nu heel concreet zal doen, is ten eerste de initiatieven die er zijn, ook bekendmaken via VLAIO, en ten tweede ook eens bij de private actoren bevragen of er nog initiatieven zijn. Ik denk dat het goed zou zijn om dat in elke provincie of zelfs Vlaanderenbreed te hebben, om zo onze lokale kmo's ook in coronatijden sneller toegang te geven, want vaak weten ze het niet. Wordt dus vervolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Hannes Anaf aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verlenging van de erkenning van de regio Kempen als ontwrichte zone
– 479 (2020-2021)**

**VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de erkenning van Limburg als ontwrichte zone
– 484 (2020-2021)**

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Voorzitter, het zal u niet verbazen dat de vraag over de Kempen van mij komt en die over Limburg van collega Janssens.

De reden waarom ik, en wellicht ook collega Janssens, die vraag stel is dat er vorige week een discussie was in het federaal parlement waarbij een aantal vragen zijn gesteld aan de nieuwe minister van Financiën, ex-collega van ons in het Vlaams Parlement, Vincent Van Peteghem. Ook onze collega Coenegrachts haalde in juni de ontwrichte zones hier al aan.

Momenteel zijn in Vlaanderen drie zones aangeduid als ontwrichte zone: de regio rond Genk, de regio rond Zaventem en Vilvoorde en de regio rond Turnhout in de Kempen. In 2014 is deze laatste regio, naar aanleiding van een aantal collectieve ontslagen, erkend als ontwrichte zone. Dat hoge aantal collectieve ontslagen was destijds een van de voorwaarden om deze erkenning te krijgen. Bedrijven die al dan niet via overnames en/of investeringen, bijkomende tewerkstelling creëren in onze regio, kunnen aanspraak maken op een loonkostenbesparing van 4 tot 5 procent.

Die aanpak heeft resultaat gehad. Zo zijn er de voorbije jaren meer dan 1600 nieuwe arbeidsplaatsen gecreëerd. De maatregel heeft dus ook voor een conjunctuurgevoelige regio als de Kempen, die nog veel maatwerkindustrie heeft, zeker zijn nut bewezen voor de economische relance in de regio.

We zitten nu in een periode waarin het economisch sowieso wat moeilijker gaat, ook de volgende jaren. Voka geeft aan dat ongeveer een kwart van de bedrijven in de regio een nieuwe lockdown niet zou overleven. Dat is toch wel zeer ernstig en ik hoop dan ook dat het niet zover komt, maar het geeft wel een indicatie van de nog steeds fragiele economische toestand in de regio. Om de geleverde inspanningen niet teniet te doen, lijkt een verlenging van de erkenning van de regio Kempen als ontwrichte zone me dus zeker wenselijk.

Minister, uw partijgenoot en federaal minister van Financiën Vincent Van Peteghem gaf al aan ook mee te willen werken aan de verlenging van de erkende ontwrichte zones, indien nodig in een andere vorm en aangepast aan de huidige economische situatie. Hij steekt daarvoor de hand uit naar de gewesten om hierover in dialoog te treden en te onderzoeken in welke mate het aangewezen is deze maatregel aan te passen. Bent u bereid initiatief te nemen op dat vlak en die uitgestoken hand aan te nemen?

Voor de afbakening van deze steunzones is het Vlaamse Gewest bevoegd om een voorstel te doen aan de Federale Regering die op haar beurt een inschatting zal moeten maken. Bent u daarom bereid om de verlenging van de regio Kempen als ontwrichte zone te bekijken en voor te stellen aan de minister van Financiën binnen

de contouren van eventuele aanpassingen aan de maatregelen zoals eerder vermeld?

In uw antwoord op de vraag van collega Coenegrachts van 11 juni gaf u ook aan dat volgens de EU-wetgeving een heraanmelding van de huidige regionale steunkaart in het najaar mogelijk is. Dat betekent dat de bestaande kaart nog zal blijven lopen tot eind 2021 en dat het dus nog wachten is op de Europese richtsnoeren voor de regionale steun na 2021. Als ik goed geïnformeerd ben, zal de toepassingsperiode verlengd worden tot eind 2023. Kunt u hierover intussen al meer duidelijkheid verschaffen?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, collega Anaf en ikzelf spreken vanuit onze eigen provinciale achtergrond maar toch heeft dit een breder belang voor heel Vlaanderen omdat het effectief gaat over drie steunzones, en dus een heel groot deel van Vlaanderen, die onder deze maatregel vallen.

Minister, u hebt in uw antwoord op een vraag van collega Coenegrachts waar ook collega Anaf al naar heeft verwezen, een aantal interessante en belangrijke dingen gezegd. U hebt gezegd dat u het belang erkent van die ontwrichte zones voor het herstel van de economische activiteit en van de werkgelegenheid. Ik heb ook begrepen dat deze nieuwe Vlaamse Regering het nog altijd een nuttig instrument vindt om de competitiviteit van de ondernemingen in de drie steunzones te versterken. En terecht, denk ik, want de jobcreatie die met deze maatregel is gerealiseerd, is inderdaad aanzienlijk. Cijfers tonen aan dat er veel nieuwe jobs zijn gecreëerd die te danken zijn aan deze maatregel.

En dus hebt u gezegd dat u principieel voorstander bent van de verlenging van de maatregel.

De voorwaarde destijds was dat er een grootschalig collectief ontslag nodig was en je kunt die maatregelen dus niet zomaar verlengen. We hebben ondertussen de coronacrisis die de Limburgse en bij uitbreiding de Vlaamse economie zwaar heeft getroffen. De vaste leden van deze commissie weten zeker dat economie uiteraard conjunctuurgevoelig is. Dus denk ik dat elke steunmaatregel die jobs kan creëren hard nodig zal zijn in het relancebeleid dat eraan komt.

Collega Anaf heeft al verwezen naar federaal minister Van Peteghem die vorige week in de Kamer van Volksvertegenwoordigers gezegd heeft dat hij bereid is om hier ook stappen in te zetten.

Minister, hebt u sinds het debat hierover in deze commissie op 11 juni 2020 nog bijkomende initiatieven genomen? Hebt u sinds de uitspraken van uw federale collega Van Peteghem over die steunzones, daarover met hem al contact gehad? Zijn er dossiers in voorbereiding om voor te leggen aan de federale overheid met het oog op het verlengen van de huidige maatregel of de implementatie van nieuwe steunmaatregelen in het kader van het statuut van ontwrichte zone? Wanneer plant u hierover een concreet voorstel te doen? Welke factoren en voorwaarden zult u in rekening nemen in uw beslissing om Limburg en/of andere gebieden af te bakenen om na afloop van de huidige periode op 30 april 2021 al dan niet voor te stellen als nieuwe steunzone?

De voorzitter: Collega Janssens, u bent duidelijk een groot voorstander van samenwerkingsfederalisme.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Hij kan ook niet anders, toch niet in dit dossier.

Collega's, bedankt voor de vragen. Ze zijn gelijk maar regionaal een beetje onderscheiden. Ik moet op voorhand twee opmerkingen maken die belangrijk zijn voor het dossier.

Ik voel dat er vrij veel animo is om als ontwrichte zone erkend te zijn in de toekomst. Dat leeft ook bij mezelf, laat daar geen misverstand over bestaan. Sowieso wil ik meegeven dat zo een erkenning altijd het gevolg is van een erg negatieve economische ontwikkeling.

De federale wetgeving maakt expliciet de link met de wet-Renault. Dan spreek je over een beperkt gebied dat geconfronteerd is met een collectief ontslag van 500 of meer werknemers, of 250 werknemers als de jeugdwerkloosheid in dat gebied groter is dan 125 procent van het nationale gemiddelde.

Op dit moment en op basis van de huidige federale regelgeving hebben we geen enkel dossier in Limburg of de Kempen dat aanleiding kan geven tot erkenning als ontwrichte zone. Dat is vandaag, 'as is', de regelgeving plus de toestand.

Wel is het zo dat corona en brexit enorme uitdagingen meebrengen.

Een tweede opmerking: wat houdt de maatregel in en wat is de impact? De federale maatregel bepaalt dat bedrijven die investeren in die ontwrichte zones, per extra arbeidsplaats die ze in dat gebied creëren en die ze drie jaar, voor kmo's, of vijf jaar, voor grote ondernemingen, aanhouden, gedurende een periode van twee jaar een vrijstelling van 25 procent van de doorstorting van bedrijfsvoorheffing krijgen. Die maatregel is natuurlijk niet onbelangrijk om bedrijven aan te trekken.

Mijn federale collega Van Peteghem - met wie ik, collega's Janssens en Anaf, zeer goede tot uitstekende relaties onderhoud - heb ik sinds zijn aantreden al vaak gezien, maar ook al daarvoor. Hij heeft in zijn antwoord op een actuele vraag gezegd dat de impact van deze maatregel voor Limburg 8,5 miljoen euro aan vrijstelling van doorstorting sinds 2015 betekent en dat het aantal nieuwe arbeidsplaatsen wordt geschat op 5432. Dat is een schatting omdat je niet altijd de link kunt maken. Maar dat is best veel. Die steun is ook bijzonder, bijzonder welkom.

Ik heb als minister van Economie een dubbel gevoel, dat moet u begrijpen. Eigenlijk wil ik dat dat nergens moet worden toegepast, want als je het toepast, is dat een teken dat het slecht gaat. Daarom mijn 'mixed feelings'.

De uitgestoken hand van minister Van Peteghem mag ik niet aanvaarden want ik mag geen handen meer schudden, maar figuurlijk mag ik die uiteraard wel aannemen.

In elk geval is collega Van Peteghem nu samen met ons het onderzoek gestart om na te gaan in welke mate het aangewezen is om de maatregel aan te passen. Ik ben wel tevreden met dit engagement en vind dat dus een heel goede zaak. We hebben contact opgenomen met zijn diensten en hij zal hiertoe binnenkort een initiatief nemen.

Wat die afbakening betreft, zei ik al dat het erkennen van een gebied afhangt van een aantal parameters.

Over de erkenning van de regio rond Turnhout kan ik zeggen – maar dat wist u al, collega Anaf – dat de erkenning dateert van 30 april 2015. Een erkenning geldt voor een periode van maximaal zes jaar. Ik heb daarover tijdens de commissievergadering van 11 juni al een en ander gezegd als antwoord op collega Coenegrachts.

Principieel ben ik voorstander van een verlenging of een nieuwe aanvraag, maar uiteraard moet dit samen bekeken worden met de federale regelgeving, die nog aangepast moet worden. Maar het is wel dringend, want de huidige erkenning loopt eind april 2021 af.

De Europese Commissie besliste op 19 oktober, zoals u zelf al aangaf, collega Anaf, om die regionale steunkaart te verlengen met een jaar, dus tot 31 december 2021. De algemene groepsvrijstelling, die het kader vormt voor de federale wetgeving met betrekking tot ontwrichte zones, werd echter al verlengd tot 2023. Er is dus een verschil tussen de Belgische kaart en de groepsvrijstelling.

Vooraleer een nieuwe steunkaart, die vanaf 2022 van toepassing zou kunnen zijn, aangenomen kan worden, moeten ook de regels op Europees niveau duidelijk zijn, en dat is nog niet het geval. De Europese Commissie legt nu de laatste hand aan de regionale richtsnoeren voor de periode 2022-2027.

Die richtsnoeren zijn van belang omdat daarin zal staan welke gebieden potentieel in aanmerking komen voor die kaart. Dat hangt ook af van de technische en inhoudelijke parameters inzake bruto binnenlands product en werkloosheidsgraad. Het percentage van de bevolking dat onder de steunkaart valt, wordt voor elke lidstaat van Europa apart vastgelegd.

Het is dus op basis van die nieuwe richtsnoeren dat België dan een nieuwe regionale steunkaart zal moeten ontwerpen en aanmelden om dan vanaf 1 januari 2022 van kracht te kunnen zijn. Aangezien België de steunkaart indient, gaat aan de indiening intra-Belgisch overleg tussen de gewesten vooraf. Dat overleg zal in de loop van 2021 moeten plaatsvinden.

De regionale steunkaart en de ontwrichte zones hebben duidelijke raakvlakken, maar het is wel belangrijk om mee te geven dat het om twee verschillende stukken wetgeving gaat, afkomstig van twee verschillende overheidsniveaus. De regionale steunkaart is een Europese maatregel. De ontwrichte zones zijn gebaseerd op federale wetgeving. Maar er is dus een raakvlak aangezien de federale fiscale steun de Europese staatssteunregels moet respecteren.

Wat Limburg betreft, valt uiteraard zowat dezelfde lijn te bespeuren. Er is heel veel contact met collega Van Peteghem. Collega Janssens, ik heb de opdracht gegeven aan de administratie om na te gaan of binnen de huidige criteria ontwrichte zones kunnen worden verlengd en/of nieuwe dossiers kunnen worden ingediend. De economische situatie is vandaag zeer specifiek. Daarom heb ik gevraagd om de oefening maandelijks te herhalen. Zo houden we de vinger aan de pols en worden we niet beoordeeld op cijfers die niet recent genoeg zijn.

Welke factoren zullen we in rekening nemen? Collega's, de federale regelgeving zal altijd het kader vormen. Dat federale kader is ook goedgekeurd door de diensten van de Europese Commissie en moet dus conform de geldende staatssteunregelgeving zijn.

We gaan maandelijks monitoren omdat ik mijn hart vasthoud voor de effecten van corona, dat weer een forse impact heeft, maar ook van de brexit. Daarom zei ik in het begin van mijn antwoord ook: bij de laatste telling voldoet geen enkele zone aan de criteria, maar dat zou wel eens heel snel kunnen wijzigen. Ik ben daar heel bezorgd over.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp-a): Minister, dank u voor uw antwoord en het engagement dat u uitspreekt, want ik denk dat dat wel heel duidelijk is. Ik volg dat het goed bekeken moet worden en men rekening moet houden met een aantal criteria. Laat

ons heel duidelijk zijn: ik zou ook liever hebben dat we vanuit de Kempen niet meer zouden moeten vragen voor zo'n erkenning of voor extra steunmaatregelen; ik denk dat ook de andere Kempische collega's dat wel steunen, en de Limburgse collega's uiteraard ook. Het zou betekenen dat we er als regio weer beter voor staan.

Maar ik ben ook heel bezorgd over de gevolgen van corona op dat kwetsbaar economisch weefsel in onze regio en in de twee andere regio's, en op andere plaatsen in Vlaanderen uiteraard ook. Het is echt van essentieel belang dat we dit heel nauwgezet verder opvolgen. Ik hoop ook dat het engagement vertaald zal kunnen worden in extra steunmaatregelen voor de regio's die het moeilijk hebben in onze samenleving.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Uiteraard zou het nog gemakkelijker zijn als Vlaanderen hiervoor zelf bevoegd was en niet moest kijken naar of wachten op federale regelgeving daaromtrent, maar helaas komt efficiëntie niet voor in het Belgische woordenboek. Ik reken dus op de uitstekende relaties die de minister naar eigen zeggen onderhoudt met collega Van Peteghem – ik mag hopen dat dat ook om werkrelaties gaat – waarbij dan zeker uitgestoken handen aangenomen mogen worden.

Minister, dat dubbele gevoel heerst uiteraard ook bij ons. We kunnen inderdaad alleen maar een beroep doen op die maatregel wanneer we geconfronteerd worden met een negatieve economische ontwikkeling. Laten we ook niet naïef zijn: corona en ook brexit – zoals u zelf aanhaalde – zorgen voor een negatieve ontwikkeling. We hebben een relancebeleid nodig. Dat heb je natuurlijk alleen maar wanneer er iets hersteld moet worden wat stukgemaakt dreigt te worden. Ook werkgeversorganisaties geven aan dat die afgebakende steunzones een topprioriteit zouden moeten zijn in het relancebeleid.

Ik kijk dus uit naar de initiatieven die u samen met minister Van Peteghem zult nemen. Ik vind het heel belangrijk dat u heel kort de vinger aan de pols gaat houden en maandelijks evalueren. In de tussenperiode denk ik dat er nog één pijnpunt is in de huidige maatregel: uit navraag bij werkgeversorganisaties blijkt toch dat de huidige maatregel nog iets te weinig bekend is bij een aantal kmo's. Het komt nog te vaak voor dat kmo's met uitbreidingsplannen of investeringsplannen uit onwetendheid die maatregel niet toepassen. In het kader van de lopende maatregelen kunt u zeker nog wat meer bekendheid geven aan die afgebakende steunzones, zodat onze kmo's daar maximaal gebruik van maken.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik wil mij graag aansluiten bij deze vraagstelling die voor heel Vlaanderen belangrijk is, omdat gekeken wordt naar tewerkstelling in Vlaanderen en op welke manier bepaalde regio's nog extra problemen hebben. Ik denk dat iedereen dat dubbele gevoel wel heeft. Het is toch belangrijk dat we, als er mogelijkheden zijn om regio's te steunen, die ook maximaal benutten. In die zin wil ik u, minister, ook hartelijk danken om uw positief engagement uit te spreken, om daar zeker maximaal op in te zetten.

Ik heb enkele bijkomende vraagjes daarbij. Het is uiteraard cruciaal dat we de cijfers moeten kunnen voorleggen om, als er voorwaarden zijn, daar ook aan te voldoen. Maar men vraagt soms ook vanuit de werkgeversorganisaties – ook bij het Streekplatform bij ons bijvoorbeeld – om daarover correcte cijfers te hebben; het is niet altijd evident waar die verkregen worden. Misschien is het ook interessant om te zien op welke manier die cijfers verzameld moeten worden. Kunt u daar ook nog wat meer informatie over bezorgen, zodat iedereen dat kan opvolgen? U

geeft aan dat maandelijks te willen doen; misschien is het interessant om die cijfers dan ook te kunnen delen om te zien of die opvolging vanuit de regio's ook goed gebeurt.

U geeft aan dat maandelijks te doen om kort op de bal te spelen. April is het einde van de huidige looptijd. Wat als die cijfers in april niet voorgelegd kunnen worden? Stel dat dat een maand, of twee of drie maanden, later wel kan, is er dan nog de mogelijkheid om alsnog een dossier te kunnen indienen? Of moeten we dan een langere periode wachten?

U geeft aan dat de Europese richtlijnen vandaag nog niet 100 procent scherp zijn. Ziet het ernaar uit dat daar al dan niet grote wijzigingen zitten aan te komen? Ik ga ervan uit dat ook Europa kijkt naar de crisissituatie waar we vandaag inzitten, zowel vanwege corona als brexit. Mogen we daar grote wijzigingen verwachten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, bedankt voor de woorden van appreciatie.

Collega Anaf, u deelt mijn bezorgdheid over de evolutie in de komende maanden. Iedereen bekijkt het vanuit zijn regionale perspectief. Maar als ik kijk naar West-Vlaanderen en de impact van de brexit, ziet dat er spectaculair uit in negatieve zin. Vandaar het belang – en zo kom ik bij collega Rombouts – van het hebben van accuraat, recent en correct cijfermateriaal. Daar wordt absoluut aan gewerkt.

Er zijn bepaalde cijfers die moeilijk zijn. Ik geef een voorbeeld: het causale verband tussen de jobs en de zones. Ik zei net dat het om inschatting gaat en dat is ook zo. We hebben net een periode van hoogconjunctuur en hoge jobgroei achter de rug en het is niet altijd duidelijk of die ontwrichte zone nu de motor is van die jobs of iets anders, maar we proberen dat zo goed mogelijk te monitoren. Minister Van Peteghem heeft een engagement genomen om het nieuwe kader uit te tekenen en wij zijn daar sowieso bij betrokken, dat kan ook niet anders.

De vraag van collega Janssens rond de bekendheid van de maatregelen is superbelangrijk. Zodra we dat federale kader hebben, wordt die bekendheid een aandachtspunt. Het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) heeft vandaag zeer duidelijke info en bij een vorige vraag om uitleg heb ik ook gezegd dat VLAIO veel bekender geworden is bij ondernemers door corona en dat is een goede zaak. De website wordt vaak geraadpleegd, omdat je er alles wat ondernemers aanbelangt op één plaats kunt terugvinden. Maar sowieso is het een aandachtspunt dat we zullen aanpakken, zodra het kader er is.

Collega Rombouts, VDAB volgt de collectieve ontslagen op en VLAIO checkt de voorwaarden inzake geografische afbakening, dus dat loopt wel goed. Je kunt altijd een dossier indienen als het aan de voorwaarden voldoet, maar de huidige wetgeving voorziet niet in mogelijkheden tot verlenging, dus dat is wat moeilijk.

Tot slot, op Europees niveau is er nog geen finale tekst rond de regionale steunkaart. De eerste indruk geeft aan dat het kader niet sterk zal veranderen, maar ik vrees dat het percentage bevolking op de Belgische kaart kleiner zal zijn. Nogmaals, als dat vastgeklikt wordt midden in een crisis, dan is mijn vrees dat niet de volledige omvang van wat hier aan de hand is, in kaart wordt gebracht. We moeten daar dus zeer zorgvuldig mee omspringen.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Het is in elk geval iets wat we zullen blijven opvolgen en ik ga ervan uit dat u dat ook zult blijven doen. ik heb daar wel vertrouwen in dus.

Wat u zegt, klopt natuurlijk. Het is moeilijk om een-op-een na te gaan in welke mate de steunmaatregelen ervoor zorgen dat bedrijven zich hier komen vestigen dan wel of het ook met andere dingen te maken heeft, zoals de algemene conjunctuur. Maar ik moet toch zeggen: ik ben de voorbije zes jaar schepen geweest voor de stad Turnhout en daar merkten we toch wel dat die steunmaatregelen hielpen om mensen over de streep te trekken, als bedrijventerreinen ingevuld moesten worden, dus die maatregelen hebben echt wel gewerkt. Of dat nu een-op-een exact dezelfde maatregelen moeten zijn, moet inderdaad geëvalueerd worden, maar ze hebben wel hun nut gehad en ik denk dat het heel belangrijk is, ook voor onze regio, dat er nog iets van steunmaatregelen kan blijven komen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Dank u, minister, voor de bijkomende antwoorden. We hebben het engagement van de beide bevoegde ministers en de steun van alle partijen in beide parlementen, dus nu is het enkel kwestie van niet naar elkaar te zitten kijken en niet op elkaar te zitten wachten en efficiënt dingen in gang te duwen. De Europese toepassingsperiode is ook verlengd tot eind 2023, dus er is niets wat ons tegenhoudt om op dit vlak bijkomende initiatieven te nemen. Als u zegt dat we dat maandelijks gaan evalueren, dan verplicht u ons ook om hier maandelijks op terug te komen, tot we zien dat er inderdaad nieuwe afgebakende steunzones gerealiseerd worden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over e-learning – 404 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de digitale omslag op de arbeidsmarkt – 501 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne (CD&V): Door de coronacrisis vond e-learning op een vrij snelle manier een weg naar een breder publiek, wat op zich een goede zaak is. Meer dan acht op de tien onderwijsverstrekkers schakelde al dan niet gedeeltelijk over op onlinecursussen, zoals blijkt uit een enquête van het Departement Werk en Sociale Economie (WSE).

E-learning kan het levenslang leren in Vlaanderen een boost geven. We weten allemaal dat we geen al te beste leerling zijn. Professor Baert heeft het over de Chinese muur tussen de schoolbanken en de arbeidsmarkt. Zoals we allemaal weten, is de Chinese Muur behoorlijk stevig, lang, breed en hoog. Volgens Eurostat heeft minder dan 9 procent van de Belgen de afgelopen weken een opleiding gevolgd. Het Europese gemiddelde is 11,4 procent. De Scandinavische landen, waar we allemaal zo graag naar kijken, scoren op het vlak van opleidingsdeelnemers twee- tot driemaal hoger.

E-learning kan zeker helpen, maar er zijn toch nog een aantal hindernissen die de participatie aan e-learning bemoeilijken. De hindernissen zijn financieel, technisch of verbonden aan de didactische ondersteuning en de expertise. Het actieplan zou ze moeten wegwerken.

Minister, u hebt dat actieplan aangekondigd. Kunt u het doel van het actieplan wat ruimer toelichten? Welke concrete noden hebben de opleidingsverstrekkers? Welk budget wilt u aan dit actieplan alloceren? Hoe en aan de hand van welke parameters zult u de impact van het actieplan opvolgen? Hoe zult u ervoor zorgen dat alle publieke, semipublieke en private opleidingsverstrekkers hierbij worden betrokken? Welke rol kunnen ze volgens u spelen?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Voorzitter, in een rapport van het Wereld Economisch Forum (WEF) staat dat door de digitale revolutie en de robotisering tegen 2025, wat niet ver meer is, wereldwijd maar liefst 85 miljoen jobs zullen verdwijnen of sneuvelen. Daartegenover staat de creatie van 97 miljoen nieuwe banen in sectoren als personeezorg, artificiële intelligentie en contentcreatie. Er zouden dus maar liefst 12 miljoen jobs bij komen.

De impact van de digitalisering op de arbeidsmarkt is zeker niet nieuw. We hebben hier al verschillende debatten over de digitalisering van de arbeidsmarkt gevoerd. Tal van studies tonen aan dat jobs zullen verdwijnen en dat er jobs bij zullen komen. Het resultaat van deze oefening is steeds positief.

Het rapport geeft wel aan dat de coronacrisis die nu aan de gang is, de digitale omslag op de arbeidsmarkt zal versnellen. Het banenverlies neemt toe, maar de creatie van jobs vertraagt. De meest competitieve bedrijven zijn de bedrijven die massaal in hun menselijk kapitaal en in de competenties en kwalificaties van hun werknemers investeren. Ik zou hierover enkele vragen willen stellen.

Minister, op welke manier kan de kloof tussen de verdwijning van jobs en de creatie van nieuwe jobs worden overbrugd? Wat is de stand van zaken met betrekking tot het initiatief dat u hebt genomen om het levenslang leren in Vlaanderen een boost te geven en om de leercultuur in Vlaanderen te versterken? De overheid speelt een belangrijke rol, maar de ondernemingen moeten ook een steentje bijdragen en moeten ook in menselijk kapitaal en in de competenties van hun werknemers investeren. Wat zult u doen om de Vlaamse ondernemers op dat vlak te sensibiliseren?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, dit zijn interessante vragen om uitleg, want e-learning en afstandslernen worden tijdens deze periode weer zeer actueel. Het is mijn bedoeling zo veel mogelijk ondersteuning te bieden om op een zeer adequate manier op e-learning over te stappen.

Uit de bevraging blijkt dat de opleidingsverstrekkers vooral nood hebben aan meer informatie. We moeten dat heel breed zien. Het gaat om informatie over de didactische mogelijkheden, maar ook over juridische aangelegenheden, zoals de privacy bij online testen of samenwerkingsverbanden. Om die reden heb ik beslist een centraal informatiepunt op te richten dat alle informatie bij elkaar brengt. Om een versnelling te realiseren, zullen we de private opleidingsverstrekkers daarnaast met een oproep die in het Europees Sociaal Fonds (ESF) past, ook daadwerkelijk begeleiden in hun overstap naar e-learning. Verder zal ik meer aandacht besteden aan e-inclusie. Voor lerenden met een digitale achterstand wordt een apart budget vastgeklikt. Voor de uitvoering van de actielijnen wordt in 2021 in 10 miljoen euro voorzien. We zullen hier tijdens de begrotingsbesprekingen ongetwijfeld nog op terugkomen.

Er wordt momenteel gewerkt aan de verdere concretisering van de initiatieven, die zo snel mogelijk van start moeten gaan. Voor praktische problemen moeten er ook praktische oplossingen bestaan en moeten de opleidingsverstrekkers zo snel en efficiënt mogelijk hulp bieden.

Collega Claes, het komt erop aan om de boost van levenslang leren tijdens de coronamaanden nog een heel stuk te continueren, of er zelfs nog hoger op in te zetten. Maar ook de langetermijnbeleidsinitiatieven inzake levenslang leren blijven uiteraard prioritair en verliezen we niet uit het oog. Zo heeft VDAB intussen verdere stappen gezet in het ontsluiten van het online opleidingsaanbod, ook met het oog op bijscholing voor tijdelijk werkzoekenden.

Er is ook de individuele leer- en loopbaanrekening, vertrekkend vanuit de Vlaamse opleidingsincentives. Die laatste zijn naar aanleiding van de coronacrisis ook verruimd. We hebben ervoor gezorgd dat blended leren en onlinelessen nu ook in aanmerking komen. Tot slot is het Partnerschap Levenslang Leren in oprichting, dat duurzaam en levenslang leren een plaats wil geven bij iedereen. U weet dat 2021 'het Jaar van de Opleiding' zal worden.

Dan de transitie op de arbeidsmarkt en het mogelijk verdwijnen of creëren van jobs in het kader van digitalisering.

De inzichten van het Wereld Economisch Forum zijn inderdaad niet nieuw. Bijna een jaar geleden stelde u, collega Claes, een gelijkaardige vraag waarbij u verwees naar een rapport van Agoria. Ten opzichte van de vorige edities van dit rapport is wel duidelijk dat de covidcrisis enkele megatrends inzake digitalisering en automatisering aanzienlijk versnelt.

Uit de 'Future of Jobs'-bevraging bij werkgevers van het Wereld Economisch Forum blijkt dat 80 procent van de werkgevers plannen heeft om processen te automatiseren en die plannen zelfs wil versnellen. Men wil ook het automatiseren van specifieke jobs versnellen. Nieuwe jobs zullen zich situeren in de personenzorg, artificiële intelligentie of contentcreatie. Er wordt ook voorspeld dat er een zeer grote vraag zal zijn naar personeel in de circulaire en groene economie en naar dataspecialisten. Het komt er dus op aan om in de loop van je carrière bereid te zijn nieuwe vaardigheden op te doen.

Intussen lopen er al heel wat maatregelen, met een klemtoon op aangepaste competenties, en op het her- en bijscholen van werknemers. De rode draad in al deze initiatieven is dat ik ervoor wil zorgen dat ondernemingen en hun menselijk kapitaal voldoende veerkracht hebben op de toekomstige arbeidsmarkt.

Robrecht Bothuyn (CD&V): Dank u wel, minister. Wat betreft 'veerkracht' zijn we het helemaal eens. Het is cruciaal om ook op de toekomstige arbeidsmarkt te kunnen functioneren. Opleiding en vorming zijn daar natuurlijk ook bijzonder belangrijk bij.

U zei zelf dat VDAB al heel wat initiatieven heeft genomen om onlineopleidingen te ontsluiten. Er was ook dat budget van 4 miljoen euro. Misschien kunt u daar nog wat duiding bij geven, hoe dat juist wordt besteed?

Er zijn ook heel wat bestaande incentives, zoals de opleidingscheques. Het was de bedoeling om die ruimer open te stellen, onder andere voor onlineopleidingen voor hogeschoolden. Zijn dat initiatieven die op dit moment al lopen? Kunt u daar eventueel wat duiding bij geven? Het is echt wel belangrijk om het momentum dat er nu is, aan te grijpen om een doorbraak te forceren voor de onlineopleidingen.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Minister, dank u wel voor de antwoorden.

U gaf zelf al aan dat digitalisering belangrijker wordt. Dat zegt het rapport ook. In deze tijden van coronacrisis wordt die digitalisering nog extra versterkt. Veel taken zullen op termijn ook worden geautomatiseerd. Ik heb daarover een opzoeking

gedaan. Op dit moment is de verhouding in de totale werktijd 67 procent mens en 33 procent machine. De voorspelling op vijf jaar toont dat dit zeer snel zal evolueren. 53 procent van de taken zullen door de mens worden uitgevoerd en 47 procent door de machine. Dat gaat dus zeer snel. De ondernemingen kunnen niet achterblijven. Anders dreigen ze achterop te geraken.

VDAB heeft ook een nieuwe tool of platform, met als doel voor elke werkende en werkzoekende een profiel aan te maken met het overzicht van hun vaardigheden. Dat zal gebeuren op basis van artificiële intelligentie of datamining. Op die manier kunnen die jobs gekoppeld worden aan de vaardigheden die men heeft, maar er kan ook een link worden gemaakt naar het opleidingspakket. Zo kan men zien waar de positie op de arbeidsmarkt kan worden versterkt.

We kunnen dat eigenlijk een soort van jobcontrole noemen. Sommigen noemen het een loopbaancheck-up. Het is zeker een positief initiatief. Minister, kunt u toelichten hoe het daarmee staat? Komen er in de toekomst nog zulke initiatieven? Of wordt dit nog meer uitgebreid?

Anderzijds zien we een duidelijke kloof tussen de huidige vaardigheden en wat er wordt gevraagd voor de jobs in de toekomst, maar ook tussen de personen die minder of meer wendbaar zijn, zij die zich snel kunnen aanpassen en vaardigheden kunnen ontwikkelen.

Onderzoekers van het Wereld Economisch Forum gaven al aan dat 50 procent van de werknemers zich tegen 2025 moet bijscholen om zich te kunnen aanpassen aan die technologische ontwikkeling. Ik ben blij te horen dat de minister een versnelling hoger wil schakelen met de coronacrisis. We moeten die trend zeker aanhouden, voortzetten, zodat mensen zich blijven bijscholen en hun positie blijven versterken.

Als we kijken naar die top 10-vaardigheden, merken we dat er vier categorieën zijn: ten eerste, probleemoplossend vermogen, ten tweede, persoonlijke ontwikkeling, ten derde, het samenwerken met mensen, en ten vierde, het gebruik van technologie en toepassingen. Het gebruik van die technologische en digitale toepassingen gaat niet altijd even vlot, maar het moet wel lukken om vele mensen ervan te overtuigen om toch die stap te zetten en te kunnen bijleren.

De eerste drie vaardigheden die ik zonet opsomde, kunnen niet altijd online of via een cursus worden aangeleerd. Het zijn vaardigheden die we al op de schoolbanken aanleren of zouden moeten aanleren. Ik zie daarin een belangrijke rol voor het onderwijs. Minister, wat is hierover uw standpunt? Hoe kunnen we dat aanpakken?

Ik pik nog even in op de vraag van collega Bothuyne, die zonet sprak over een centraal infopunt voor de opleidingsverstrekkers. Kunt u daarover meer toelichting geven? Hoe zal dat worden georganiseerd? Hoe zullen zij elkaar in de toekomst kunnen vinden?

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Collega's, ik dank jullie voor de vragen. We weten het, het is een oud zeer: de Vlaming heeft een gebrek aan goesting om zich bij te scho- len. We lopen achter. Corona en de focus op de digitale opleidingen en e-learning kunnen daar misschien bij helpen. Op die manier kunnen we misschien meer Vlamingen 'verleiden' – zo zou collega Ronse het zeggen. Ook hier hebben we nood aan verleiding.

Ik wil aandacht vragen voor één ding. Het is iets dat we ook zien bij de klassieke opleidingen: het zogenaamde mattheuseffect. We weten dat die klassieke oplei- dingen vooral worden gebruikt door mensen die al vele opleidingen hebben geno- ten en te weinig door mensen die het misschien het meeste nodig hebben, mensen

die een lage opleiding hebben. Dat gevaar bestaat ook bij e-learning, en misschien zelfs nog iets meer. Want voor e-learning heb je natuurlijk al zeker digitale skills nodig, dus is het gevaar voor het mattheuseffect daar misschien nog groter.

Minister, bent u zich daarvan bewust? Hebt u daar specifieke aandacht voor? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat laagopgeleide mensen, die dat het meeste nodig hebben, ook de weg naar die e-learning volgen? Bijkomend en misschien iets ruimer wilde ik de vraag graag misbruiken om eens te horen naar de stand van zaken van de leerrekening. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) heeft daarover een – nog niet echt uitgemaakt – advies gegeven over de leerrekening as such. Maar misschien moeten we ook corona, wat er nu bezig is en de focus op opleiding gebruiken om een stroomversnelling te realiseren in de individuele leerrekening. Minister, wat is de stand van zaken, wat is uw plan van aanpak, om dat in te voeren? Wat is de timing?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Bothuyne, van die 4 miljoen euro is 3 miljoen euro naar nieuwe opleidingen of updates gegaan en 1 miljoen euro naar het verbeteren van het leerplatform. Want we moeten bestaande opleidingen digitaliseren en nieuwe opleidingen maken, maar het is ook nuttig dat je een platform hebt waarop anderen kunnen aansluiten. En dat is dus het vierde miljoen.

Ik kan nu niet oplist de welke opleidingen. Daarvoor kunt u misschien een schriftelijke vraag opstellen, want het zou ons nu wat te ver leiden.

We hebben het Vlaamse opleidingsverlof nu opengesteld voor e-leren. Dat is heel belangrijk en nog weinig geweten. Opleidingen kunnen digitaal plaatsvinden in plaats van fysiek. En alle hybride opleidingen geven recht op Vlaams opleidingsverlof.

Dus ga en verspreid de boodschap, want dit zal ook de komende weken weer heel belangrijk zijn.

Vlaamse opleidingscheques openstellen voor e-leren was een vraag uit de relance-nota van de SERV, maar ook uit dit parlement. We moeten dat nog eens bekijken, want we hebben als regering daar nog geen beslissing over genomen.

Collega Claes, ik heb heel fors ingezet op digitale vaardigheden bij de centra voor basiseducatie in mijn vorige bevoegdheid. We zijn het opleidingspunt nu aan het uitwerken. Het is de bedoeling om experts aan het woord te laten over een aantal topics die belangrijk zijn bij e-leren, bijvoorbeeld de gebruiksvriendelijkheid, kennis van de learningmanagementsystemen en de didactische vaardigheden die je ook moet hebben. Dat is allemaal van belang.

Ik ben mij absoluut bewust van het mattheuseffect. E-leren is een middel, geen doel. Het is dus belangrijk om ook flankerende maatregelen te voorzien, bijvoorbeeld in hybride opleidingen waar je fysiek combineert met digitaal.

Collega Ongena, ik heb in de start van mijn antwoord gezegd dat we bijzondere aandacht besteden aan e-inclusie en dat we dus in een apart budget voorzien voor de begeleiding van leerlingen met een digitale achterstand. Dat zullen zonder uitzondering kortgeschoolden zijn. Ik gebruik het woord laaggeschoolden niet meer omdat het een kwalificatie geeft. Bij mij zijn het nu kort- en langgeschoolden, maar zeker de kortgeschoolden zitten bij die kwetsbare groep. Ik ben het dus met u eens, maar we hebben wel budget uitgetrokken, specifiek om heel veel aandacht aan die e-inclusie te besteden.

De vraag over de leerrekening is heel interessant. Ik denk dat we daar nog eens een aparte vraag om uitleg aan kunnen wijden omdat dit ook in het relanceplan

Veerkracht zit. Ik wil die versneld invoeren door in een eerste fase een aantal incentives beter te ontsluiten. Ik was eigenlijk aangenaam verrast over de adviesfiche van de SERV over de leerrekening. De SERV stelt drie fases voor, waarbij de eerste fase ook een betere ontsluiting is van wat er vandaag is. Dat is eigenlijk het eerste werk: als je goede dingen hebt die niemand gebruikt of die niemand kent, dan is dat een beetje stom. Ook de SERV worstelt nog een beetje met de vraag hoe we dit vorm kunnen geven. Ik ga met hen in gesprek, maar ik zou het eigenlijk interessant vinden om daar met jullie een gedachtewisseling over op te zetten. Ik zie het voor mij hoe het eruit moet zien maar de weg ernaartoe is niet simpel. Ik weet in mijn hoofd wat ik wil, hoe gemakkelijk ik het zou vinden om op een knop te drukken en alles te zien, welke goede opleidingen zijn. Het is een enorm IT-project om dat te doen, en we mogen geen foute keuzes maken. Fase 1 is dus beter ontsluiten.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik denk dat we inderdaad nog wel een paar vragen om uitleg kunnen stellen of andere discussiemomenten kunnen vullen.

Een loopbaanrekening is een project waar al vele jaren over wordt gesproken, maar de realisatie is niet zo evident. Intussen denk ik dat we met de bestaande incentives wel wat stappen vooruit kunnen zetten. Het openstellen van de opleidingscheques zou ook in het kader van e-learning een echte stap vooruit zijn. Ik hoop dat er snel werk van kan worden gemaakt. We hebben al dingen gedaan rond het opleidingsverlof en dan is de stap naar de opleidingscheques niet zo groot meer. Dat alles moet worden gekoppeld aan een duidelijke en zo groot mogelijke communicatiecampagne. We moeten de mensen meekrijgen en het is een momentum dat we niet mogen missen.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij te horen dat er verschillende initiatieven worden genomen om de leercultuur in Vlaanderen te versterken. Er zijn nog wel heel wat stappen nodig, maar het is duidelijk dat deze tijd van crisis geen gemakkelijke periode is. Ik ben blij te horen dat u levenslang leren en het versterken van competenties op de arbeidsmarkt niet loslaat en dat er nu dingen op stapel staan die worden georganiseerd, zoals het infopunt. Ik wil duidelijk stellen dat we het zeker niet loslaten en versneld te werk moeten gaan. Nu is het hét moment dat mensen zulke dingen nodig hebben. Zorg er ook voor dat mensen op de hoogte zijn, ook de bedrijven op de arbeidsmarkt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over steun voor de huishoudhulp tijdens de tweede coronagolf – 452 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Er is in het Vlaams Parlement al veel gediscussieerd over de dienstenchequesector. We hebben een resolutie unaniem goedgekeurd om op drie sporen te gaan werken: betere loon- en arbeidsvoorwaarden voor alle dienstenchequemedewerkers, werkbaar en dus veilig werk, en uiteraard een versterkte rentabiliteit van de dienstenchequeondernemingen.

We zitten intussen helaas volop in de tweede golf. Sommigen spreken van een coronatsunami. Dat heeft natuurlijk gevolgen voor de veiligheid van dienstenchequemedewerkers die bij klanten thuis gaan werken. Opnieuw bereiken ons

berichten van medewerkers die niet in veilige omstandigheden kunnen werken. Vorige week gaf u aan dat u daar absoluut op wilt toezien, dat u de inspectie wilt versterken, dat u de veiligheidsvoorwaarden nog eens heel duidelijk zou stellen. Die zijn intussen bekend: werken met een mondkapje en voldoende desinfecterend materiaal. Die zaken zijn bekend en mogen strenger worden toegepast.

Wat absoluut niet kan, is dat medewerkers gedwongen worden door hun werkgever om ofwel toch te gaan werken bij klanten die symptomen vertonen of in quarantaine geplaatst zijn, dan wel dat klanten niet aangeven bij de onderneming of de poetshulp zelf dat ze symptomen hebben of in quarantaine zitten.

Minister, hoe monitort u momenteel de veiligheid op de werkvloer?

Een tweede vraag gaat over het financiële aspect. Het is een zeer precaire sector met veel kwetsbare mensen, kortgeschoolden, dames enzovoort. Ze hebben door tijdelijke werkloosheid in de eerste coronagolf al inkomensverlies geleden. Kunt u hun financiële zekerheid bieden?

Vorige week wees u op het verlies van de eindejaarspremie dat dreigde. De Federale Regering heeft intussen aangegeven dat ze een tussenkomst zou voorzien om die premie toch op niveau te houden en tijdelijke werkloosheid voor een deel mee te tellen. Dat is een goede zaak. Kunt u daar meer uitleg over geven?

Ik heb mijn vraag wat aangepast aan de actuele informatie die mij ondertussen bereikt heeft. De vraag naar de zogenaamde risicopremie wil ik natuurlijk nog eens herhalen. In de eerste golf hebben we de dienstenchequebedrijven een extra toelage rond 8 euro per gewerkt uur toegekend. Wij zijn van oordeel dat minstens een deel van die middelen zou moeten toekomen aan de werknemers. Als men zou overwegen om ook in de tweede coronapijk die risicopremie in te voeren, wil ik u vragen om dat conditioneel te doen en toch een substantieel bedrag te voorzien rechtstreeks voor de mensen die het risico lopen, de huishoudhulpen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Gennez, ik ben hier gisteren al even op ingegaan tijdens de plenaire vergadering. U weet dat ik extra middelen heb voorzien om mensen in veilige omstandigheden te laten werken, ook in de dienstenchequesector. Er zijn aanzienlijke vergoedingen voor betaald.

Op 1 september 2020 heeft de Vlaamse Sociale Inspectie de dienstencheque-ondernemingen gevraagd om hun kostendossier in te dienen zodat ze kunnen aantonen dat het bedrag van 2,16 euro per cheque wel degelijk werd ingezet aan maatregelen om de veiligheid van onze ondernemingen te garanderen. Hiervoor werd een sjabloon voorzien. Dat werd online beschikbaar gemaakt. Op basis van de ingediende kostendossiers zal de Vlaamse Sociale Inspectie een controle uitvoeren op de achterliggende bewijsstukken. Dit wordt zeer ernstig genomen, collega Gennez.

Oorspronkelijk moesten de kostendossiers ingediend zijn tegen 30 september 2020. Op vraag van de sector werd een uitstel verleend tot 31 oktober zodat men de tijd zou hebben om de nodige bewijsstukken te verzamelen. Ik kan nog geen resultaten geven van de controles, aangezien ze kunnen indienen tot eind oktober.

Dan kom ik bij de veiligheid zelf. Er zijn in de pers inderdaad een aantal artikelen verschenen. Er is onrust in de sector. Ik word misselijk als ik hoor dat mensen soms verzwijgen dat ze besmet zijn, opdat het huis toch maar zou kunnen worden schoongemaakt. Als dat zo is, is dat echt een afschuwelijke praktijk. Alle maatregelen die wij als overheid nemen, beginnen eigenlijk bij het gedrag van mensen

zelf. Als je jezelf verantwoordelijk gedraagt, kun je ervoor zorgen dat je zelf en anderen ook niet besmet raken.

Nadat de artikelen verschenen zijn, heb ik mijn kabinet gevraagd om onmiddellijk samen te zitten met vertegenwoordigers van de werknemers- en werkgeversorganisaties, om te peilen naar de concrete bezorgdheden die er zijn. Er zijn signalen op het terrein dat particuliere gebruikers het soms niet altijd even nauw nemen met de maatregelen. Ik kan niet genoeg benadrukken dat de gebruikers, de werknemers en de ondernemingen de geldende regels rond quarantaine en zelfisolatie moeten volgen. Het is echt in ieders belang dat iedereen daarin zijn verantwoordelijkheid neemt.

We hebben de veiligheidsrichtlijnen en maatregelen rond zelfisolatie nog eens opgelijst. En er is beslist om die richtlijnen nog eens te actualiseren en te communiceren naar elke individuele gebruiker. De geüpdatete communicatie is door onze administratie bezorgd aan Sodexo. En Sodexo zal de komende dagen via mail alle gebruikers informatie verschaffen. Doordat er 700.000 mailadressen zijn, collega's, moeten die mails gespreid worden over een paar dagen, om niet in de spam te belanden. Maar elke gebruiker zal een bericht krijgen over de concrete richtlijnen.

De Vlaamse Sociale Inspectie spreekt ook af met de federale inspectiediensten over hoe we heel strikt de naleving van de quarantaineregels kunnen volgen. U weet dat mijn diensten niet kunnen controleren in particuliere woningen, collega Gennez. Dat moeten we met de federale inspectie afspreken.

Risicopremies betalen kan niet. Wij moeten inzetten op de veiligheid van de werknemers. De verloningsaspecten zijn een federale bevoegdheid.

Ik ben me zeker bewust van de precaire financiële toestand van veel huishoudhulpen. Daar zit nog een vervelend kantje aan: doordat er een aantal inactiviteitsdagen waren, zal de eindejaarspremie ook minder zijn, omdat die niet mee in de berekeningsbasis voor de eindejaarspremie zitten. De eindejaarspremie wordt gefinancierd door werkgeversbijdragen en uitbetaald vanuit het sectorfonds, en ik heb geen impact op dat sectorfonds. Ik kan niet zeggen waarvoor ze die middelen moeten gebruiken.

Op 16 november zitten we opnieuw samen met de sector en bekijken we ook de mogelijkheden die er zijn. Uw opmerking rond de veiligheid van de werknemers, collega Gennez, moet absoluut ter harte worden genomen. Tijdens de eerste coronacrisis zijn de huishoudhulpen blijven werken, mits de veiligheidsmaatregelen die zijn genomen. Als we willen toelaten dat dat opnieuw kan gebeuren, zal iedereen ook respect moeten hebben voor de geldende regels.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Ik ben zeker blij dat de communicatie inzake veiligheid opnieuw zal gebeuren, ook naar de particuliere gebruikers. Dat kan niet genoeg benadrukt worden.

Ik heb vernomen dat de Federale Regering voor een vijfde gaat tussenkomen in de bijkomende kosten voor vakantiegeld van wie tijdelijk werkloos is geweest. De eindejaarspremie is inderdaad iets dat uit het sectorfonds zou moeten komen, maar ik denk dat het toch niet onbelangrijk is dat ook vanuit de overheid dat signaal zou worden gegeven. Wij financieren die sector voor 77 procent met publieke middelen. Ik denk dat het evident is dat we er toch mee voor zorgen en voor ijveren dat een groot deel van die publieke middelen ook ten goede komt aan de mensen die het werk effectief uitvoeren. 120 euro eindejaarspremie is op een loon van gemiddeld 1000 euro per maand voor een huishoudhulp een serieuze slok op de borrel. De volledige gelijkschakeling van de dagen technische werkloosheid

met de effectief gewerkte dagen is dus van essentieel belang om ook die eindejaarspremie ten volle ten goede te laten komen aan de huishoudhulpen.

En tot slot, risicopremie is een woord dat ik zelf in de mond neem, als ik doel op de compensatie waarin u in een eerste fase hebt voorzien voor de dienstenchequebedrijven. Het zijn de medewerkers die het risico lopen en we zouden het logisch vinden dat in een volgende fase of in de fase waar we vandaag al in zitten en waarin een aantal poetshulpen noodgedwongen thuis zijn omdat ze zelf besmet zijn of omdat de klanten besmet zijn of in quarantaine zijn, en waarin extra subsidies zouden worden toegekend, het de werkgever niet volledig vrij staat, zoals in de eerste fase, wat daarmee te doen. Een deel van die premie of van die middelen zou ten goede moeten komen aan de huishoudhulpen zelf. Ik denk dat we die twee elementen nog verder moeten opvolgen om ervoor te zorgen dat die sowieso al kwetsbare groep medewerkers niet financieel door de bodem zakt, ook niet met de eindejaarsperiode in zicht.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Collega Gennez, ik dank u om die terechte bezorgdheid hier in het parlement ter sprake te brengen. Uw vragen zijn ook heel terecht. Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om hulde te brengen aan alle poetsvrouwen en poetsmannen. Van alle beroepen zijn zij degenen die gedurende de tweede zware covidgolf effectief heel zwaar hun nek uitsteken. Zij gaan binnen bij mensen en doen daar het werk vanuit een toch wel kwetsbare positie. We mogen hun dan ook zwaar hulde brengen.

Het is goed dat de minister destijds 65 miljoen euro heeft uitgetrokken. Ik ben ook heel blij dat de minister opvolgt op welke manier dat geld wordt ingezet ter bescherming van de poetshulpen, dat heb ik toch begrepen uit haar antwoord. Ik hoop dat wij als parlement goed worden geïnformeerd over de manier waarop dit wordt opgevolgd. Voor alle duidelijkheid, ik heb ook vertrouwen in de dienstenchequebedrijven, ik heb er een aantal bezocht samen met collega De Vreese. Daar wordt heel sterk vanuit de poetshulp en vanuit de kracht van de poetshulp gedacht.

De laatste suggestie van collega Gennez, namelijk of een deel van die steun rechtstreeks naar de poetshulp kan vloeien vanuit de dienstenchequebedrijven, vind ik een goede suggestie. Ik vraag me af, minister, of er vandaag al dienstenchequebedrijven zijn – ik denk het wel – die deze middelen rechtstreeks doorstorten naar de poetshulp. Ik denk dat een aantal bedrijven dat hebben gedaan tijdens de eerste golf. Dat zou alleszins een mooi signaal van waardering zijn.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Ik sluit me natuurlijk heel graag aan bij de woorden van lof en erkenning voor onze poetshulpen die zijn uitgesproken door de collega's.

Ik heb nog een kleine specifieke vraag. We weten dat er vandaag veel mensen besmet zijn of in quarantaine zijn. En we weten dat veel van die mensen een poetshulp hebben. Het gebeurt dat poetshulpen gaan helpen bij mensen die in quarantaine zijn en al dan niet besmet zijn, maar dat niet melden of vergeten te melden aan het bedrijf dat de poetshulp stuurt waardoor die poetshulp onnodig in contact wordt gebracht met mensen die mogelijks besmet zijn. Met de privacy-regels is het niet altijd evident maar is het mogelijk dat uitzendkantoren of poetshulpbedrijven een melding krijgen wanneer klanten in quarantaine moeten of besmet zijn waardoor de poetshulp min of meer kan worden gerustgesteld? Kan dat mee worden opgevolgd door het poetshulpbedrijf op zich? Ziet u daar mogelijkheden? Ik besef dat het niet gemakkelijk is.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Het leven zit vol mogelijkheden. Einstein zei dat 'te midden de moeilijkheden de mogelijkheid zich bevindt'. Dat is zeer toepasselijk op deze situatie.

Wat betreft de vraag van collega Gennez over de eindejaarspremie: op de federale ministerraad van 23 oktober is beslist om een subsidie toe te kennen aan het sectorfonds Horeca. Daardoor zullen ook de werknemers die al enkele maanden tijdelijk werkloos zijn, een volwaardige eindejaarspremie ontvangen. Men denkt eraan om dat ook te doen voor andere sectoren, maar ik heb nog geen concrete informatie, collega Gennez. Voorlopig is de dienstenchequesector daar nog niet mee geholpen, maar het zou zeer goed zijn mocht dat kunnen.

Ik bekijk met de sector of er bijkomende middelen nodig zijn. Zoals gezegd, collega's –en ik repliceer daarmee op diverse extra vraagstellers –, zitten we op 16 november samen. Collega Ronse, ik dacht dat de vraag van collega Gennez daarover ging, dat zijn die extra middelen die ik toegekend heb aan de sector. Eigenlijk moeten die naar de huishoudhulp vloeien. Dat kan beschermingsmateriaal zijn, zoals gel, handschoenen, mondkmaskers enzovoort. Dat moet worden bekeken. Ik weet niet wat op dit ogenblik de voorraden zijn. Dat moeten we eens met de sector bekijken. Handschoenen bijvoorbeeld kun je een langere tijd gebruiken.

Het gebruik van de veiligheidsmiddelen opvolgen, gebeurt zeer grondig door de inspectie, zoals ik al uitlegde. We zullen hieruit kunnen vaststellen waarvoor de middelen gebruikt zijn, maar we kunnen niet afleiden of de middelen werkelijk bij de werknemers terechtgekomen zijn. Dat is iets tussen hen beiden.

Ik had de vraag van collega Gennez niet geïnterpreteerd als 'stort die budgetten nu gewoon door' maar wel als 'zorg dat je zeker bent dat dat materiaal bij de mensen is terechtgekomen'. We hebben wel toegelaten dat er met de extra budgetten ook geïnvesteerd werd in opleiding, bijvoorbeeld over hoe je je assertief moet opstellen wanneer je in een gezin komt waar de regels niet worden gevolgd. Sommige poetshulpen durven niets te zeggen. Dat is een attitude die men moet aanleren.

Collega Ongena, ik vind de individuele verantwoordelijkheid van mensen, ook om te verwittigen dat ze ziek of besmet zijn, verpletterend. Dat wil ik echt meegeven. We gaan nog eens die richtlijnen communiceren. Het is echt je individuele verantwoordelijkheid om te verhinderen dat mensen bij je thuis komen als je in quarantaine zit. Dan moet je ofwel zelf poetsen ofwel het aankunnen dat het niet gebeurt. Wij gebruiken het woord 'poetshulp' niet meer, collega Ongena, maar 'huishoudhulp'. Voor een West-Vlaming is dat heel moeilijk om uit te spreken. Ze doen ook veel meer, ze mogen ook rijden met de auto van mensen bijvoorbeeld. Ze doen eigenlijk heel belangrijke zaken om huishoudens op wieltjes te laten lopen.

We nemen dus initiatief. Ik zit samen met de sector op 16 november. We houden de vinger aan de pols wat betreft het uitvallen van de mensen, omdat we in heel moeilijke tijden zitten.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Misschien een nuance tussen wat de minister zegt en wat ik wenselijk vind: als er inderdaad een nieuw compensatiemechanisme zou komen, dan moeten niet alleen veiligheidsinvesteringen in materiaal ten goede komen aan de huishoudhulpen, wat me evident lijkt, maar dan mag er ook een financiële compensatie zijn voor de mensen die effectief het werk op de vloer doen.

Wat de eindejaarspremie betreft, had ik begrepen dat premier De Croo aan de Groep van Tien de mededeling had gedaan dat de Federale Regering zou tussenkomen voor een vijfde voor gelijkstelling van technische werkloosheid aan effectief

gewerkte dagen. Dat zou dus een positieve impact hebben op de hoogte van de eindejaarspremie. Als u zegt dat dat alleen bedoeld is voor de horeca en dat er nog bekeken wordt om dat uit te breiden naar de dienstenchequesector, dan denk ik dat het belangrijk is dat het signaal gegeven wordt dat we dat vanuit Vlaanderen heel belangrijk vinden en dat de Federale Regering die uitbreiding zeker zou mogen doen.

Ik kijk dus verder uit naar een veilige sector, een sector die maximaal kan blijven draaien, met een maximale financiële compensatie voor de inkomensderving die de huishoudhulpen toch wel geleden hebben door de technische werkloosheid.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de opgang van telewerken
– 464 (2020-2021)**

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord, voor een vraag over iets dat heel moeilijk is voor huishoudhulpen, namelijk telewerken.

Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, uw humor is wel de max vandaag.

Telewerken is vrij actueel. Het is momenteel ook nagenoeg verplicht. We zijn er allemaal al vertrouwd mee geraakt. Het heeft voordelen, zoals de onvoorstelbare tijdswinst door je niet meer te moeten verplaatsen. Het heeft ook nadelen: je kan je lieve collega's niet meer aanraken of knuffelen. Ik denk aan de voorzitter, die daar nu eenzaam en alleen in de commissiezaal zit.

Minister, u nam na de eerste golf heel terecht actie – zoals ook in onze resolutie staat – om na te gaan, samen met verschillende sectoren, hoe we dit positieve gevolg van de covidpandemie, de sterke toename van telewerken, duurzaam kunnen verankeren en ervoor zorgen dat dit, waar mogelijk, blijft gebeuren. Ik heb begrepen dat daarvoor een aantal stappen gezet zijn. Er werd een intersectoraal adviseur – wat een naam! – aangesteld, er zouden een aantal zaken in kaart gebracht worden.

Ik had daarover een drietal vragen ingediend, die samengevat neerkomen op het volgende. Wat zal die intersectoraal adviseur doen? Hoe denkt u de verankering van dat telewerken verder te plannen, minister?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Ronse, ik vind 'intersectoraal adviseur' nog niet zo'n moeilijk woord. Dat is een persoon die de diverse sectoren zal ondersteunen om met elkaar verbonden te worden. Nu is het zo dat elke sector zelf in opleidingen voorziet. Ik vind het eigenlijk van belang dat er over de sectoren heen inspanningen worden gedaan om expertise te delen. We proberen praktijken te verzamelen en te verspreiden om bruggen te bouwen tussen sectoren. Het is ook van belang om bijvoorbeeld tijdelijk werklozen aan de slag te kunnen laten gaan in andere sectoren. Daarvoor is soms een sectorconsulent nodig, die de sectoren nader tot elkaar brengt.

U had ook een vraag over de effecten van telewerken. Er zijn al heel wat studies, bijvoorbeeld van de Vlaamse Statistische Autoriteit, van de Stichting Innovatie &

Arbeid en van Acerta, een studie die dateert van begin oktober en waaruit blijkt dat 41 procent momenteel van thuis uit werkt.

Ik kreeg vanmorgen van Pieter Timmermans van het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) de nieuwe cijfers over de locomonitoring van de grote bedrijven. Ik vind het van belang om de actuele scherpe cijfers te hebben. Ik heb samengezeten met de sociale partners en met de arbeidsmarktexperten om te bekijken hoe we iets efficiënts kunnen maken dat zeer snel aantoonst hoe er getelewerkt wordt. Het kan zijn dat het instrument van het VBO en de Nationale Bank daarvoor het beste is.

De arbeidsmarktexperten stelden voor om te werken via de sociale secretariaten. De Unie van de Sociale Secretariaten, waarmee ik ondertussen samengezeten heb, gaf echter aan niet over de precieze informatie te beschikken.

Daarom werken we nu verder op twee andere pistes. Enerzijds bekijken we de bevraging rond telewerk in het kader van de maandelijkse bevraging van ondernemingen door de Nationale Bank. Anderzijds bekijken we de bevraging van de werknemers via de enquête naar arbeidskrachten. Die geeft inzicht in de motieven en de ervaringen op het vlak van telewerk.

We moeten dat nu snel doen. De sociale partners weten ook dat we veel leren uit het in kaart brengen. Ik zal jullie de mail van Pieter Timmermans bezorgen.

Hij zegt dat ze ook een snelpeiling gedaan hebben of er nog marge is inzake telewerk. De grote bedrijven zitten aan de limiet, bij dienstenbedrijven is er nog een kleine marge, er is ook nog marge bij het administratief kader, bij hogescholen en universiteiten, en bij de administraties, maar daar zitten nog wat problemen omdat er soms een gebrek is aan IT om van thuis te kunnen werken. Onze oproep om dat fatsoenlijk in kaart te brengen en de marges te tonen, wordt wel gehoord en men is grote inspanningen aan het doen om daar een goede monitoring te maken.

Hoe kunnen we de systemen ten volle benutten? Ik heb de werkbaarheidscheque uitgebreid. Met die cheque kan een bedrijf expertise inkopen om te telewerken en om dat productief en duurzaam te verankeren in de organisatie. Die cheques worden echter niet genoeg gebruikt. We hebben dat nu speciaal ook voor telewerken opengezet. Verspreid dus de boodschap overal dat men dat kan gebruiken. Ik vind het ook van belang.

Er wordt met sociale partners een site gemaakt over telewerk. Er komt ook een communicatiecampagne naar de hr-professionals in bedrijven, omdat die natuurlijk een heel grote impact hebben op de manier waarop het bedrijf georganiseerd is.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik denk dat het goed is. Ik zeg ook niet dat 'intersectoraal adviseur' een moeilijk woord is, ik vind het gewoon een rare titel.

Het is belangrijk dat het goed in kaart gebracht wordt. Ik ben heel benieuwd naar wat dat zal opleveren, of er sectorale verschillen zijn of niet. Eenmaal dat klaar is, zou het wel leuk zijn als we dat ook in de commissie konden krijgen.

Ik vind het heel goed wat u rond de werkbaarheidscheque gedaan hebt. Het is een beetje bizar en jammer dat daar zo weinig gebruik van gemaakt wordt. Ik deel dus ook uw oproep en hoop dat de honderdduizenden kijkers die nu deze commissievergadering volgen, die oproep ook mee gaan verspreiden. Ik denk trouwens dat dat iets algemeen is, je ziet dat bij andere maatregelen ook. Ik krijg heel vaak ondernemers aan de lijn – het gaat nu niet over dat telewerk – die het hebben over

hun cash burn en vragen stellen over de bankendeal. Als ik die dan doorverwijs naar wat de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) vandaag heeft met de achtergestelde lening, vragen ze of dat ook bestaat en zeggen ze dat dat hen nog beter kan helpen dan de bankendeal. Als ik nadien vraag hoe het was, zeggen ze dat ze daarmee geholpen zijn. Er zijn dus een aantal heel goede maatregelen, zoals die werkbaarheidscheques, die misschien nog eens een afzonderlijk communicatiemoment verdienen; misschien een filmpje met de minister die de belangrijkste zaken nog eens communiceert, ik geloof dat ik dat zeer gretig en met veel plezier zou delen.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Er is weinig goeds aan corona, maar misschien wel twee goede dingen. Het kan voor een boost in e-learning zorgen, en dus telewerken; een terechte vraag van collega Ronse. Tijdens de eerste golf, toen er meteen een lockdown afgekondigd werd, was er geen keuze. Veel werkgevers hebben toen hun argwaan ten opzichte van telewerk wat moeten opgeven. Ik heb het gevoel – het is subjectief – dat het nu wat moeizamer loopt met die omschakeling, dat er toch nog heel veel mensen op de baan zijn. Het is natuurlijk geen echte lockdown, maar je voelt dat de overstap toch wat aarzelender is. Natuurlijk is er ondertussen wel massaal telewerk, maar het loopt toch minder. Ik vroeg mij af of er ergens een onderzoek geweest is naar de houding van werkgevers ten aanzien van telewerken en naar de evolutie daarin: tijdens de eerste golf, nu dan, hoe zijn die ervaringen geweest bij werkgevers tijdens de eerste golf met het verplicht telewerken, heeft dat een impact op de meer aarzelende houding vandaag? Ik weet dat het subjectief is, we wachten de monitoring af, maar het is ook belangrijk dat men wat onderzoek doet naar de houding van de werkgevers daarin. Ik weet dat Stijn Baert daar een onderzoek over opgestart had in het voorjaar, ik weet niet of daar al resultaten van zijn. Maar misschien hebben uw diensten daar zelf ook initiatieven rond genomen. Hebben we dus zicht op de evolutie bij werkgevers in hun houding ten aanzien van telewerk en misschien een conclusie uit de eerste golf daarrond?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik ben even de powerpoint van het VBO aan het bekijken. Zij hebben 51.000 bedienden bekeken en als ik de golf bekijk, dan zitten zij nu op 2 tot 7 procent van de piek in maart. De stand op 20 oktober was dat het aandeel fulltime telewerk gestegen was met 12 procent, tot 21,5 procent, het niveau van begin mei. Het aandeel combinatie telewerk-bureau is wat gedaald. Het aandeel constant op de werkplek is gedaald met 11 procent. Fulltime telewerk en de combinatie telewerk-bureau vertegenwoordigen 43 procent, het hoogste peil ooit. Maar ik ga die slides delen met jullie. Dat is misschien gemakkelijker. Ik heb ze naar aanleiding van mijn communicatie gisteren gekregen van Pieter Timmermans en ik zal vragen of mijn mensen ze aan de commissiesecretaris kunnen bezorgen, zodat jullie ze ook kunnen zien.

Maar ik zou het eigenlijk globaal willen zien, want die 51.000 bedienden werken vooral bij grotere bedrijven. Ik denk dat de cijfers in kmo's iets minder goed zijn, al ben ik daar niet zeker over; dat is een sentiment, collega Ongena. Ik durf daar niet zoveel over te zeggen. Maar we werken er in elk geval aan.

Volgende maand gaan we heel sterk rond werkbaarheid en rond werkbaarheidscheques communiceren. Maar ik wil met plezier een filmpje maken, speciaal voor u. Ik wil zelfs elke dag een filmpje maken dat u kunt delen, maar overdaad schaadt natuurlijk. Maar we maken daar zeker werk van.

De voorzitter: Ik kan me niet voorstellen dat er in dit kader overdaad kan zijn.

De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het nieuwe samenwerkingsakkoord tussen VDAB en Actiris – 495 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Mijn vraag gaat over het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) en Actiris. We weten dat er zo'n samenwerkingsakkoord bestaat tussen de Vlaamse Regering en de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, maar dat dateert al van 2011. Er is in de loop van de jaren wel al een kleine update geweest, maar er is toch al heel wat veranderd in onze arbeidsmarkt, onder andere door de zesde staats-hervorming en door een veranderende economische toestand. Er is dus echt wel nood aan een nieuw samenwerkingsakkoord en ik heb begrepen dat de gesprekken daarover al een hele tijd bezig zijn en dat we stilaan in een landingsfase terechtkomen. Maar ik hoor ook dat men er toch nog niet helemaal is en dat er nog wel wat knelpunten zijn opgedoken. Daarom wilde ik even vragen naar de stand van zaken.

Welke knelpunten moeten er nog worden uitgeklaard om eindelijk de landing te kunnen inzetten? Het is duidelijk belangrijk dat we zo'n samenwerkingsakkoord hebben. Ik denk dat we elkaar alleen maar kunnen versterken in onze zoektocht naar mensen en naar manieren om ervoor te zorgen dat werkzoekenden effectief aan een job raken. Welke inhoudelijk uit te klaren punten zijn er dus nog?

Wat zijn de voornaamste objectieven die het nieuwe akkoord zal bevatten?

Bevat het nieuwe samenwerkingsakkoord ook kwantitatieve doelstellingen, meer bepaald op het vlak van het aantal in te vullen vacatures door Brusselaars in Vlaanderen en het aantal door te sturen werkzoekenden vanuit Brussel naar Vlaanderen?

Welke budgettaire impact zal het akkoord hebben voor Vlaanderen en Brussel, denkt u?

Wat is het concrete plan van aanpak om te komen tot een definitief akkoord tussen Vlaanderen en Brussel, en tegen wanneer hoopt men dit te finaliseren? Wanneer zullen we landen?

De voorzitter: Wanneer gaan we landen, minister?

Minister Hilde Crevits: Asap, collega Ongena, dat is het doel. U weet dat ik op 17 juli een mandaat heb gekregen van de Vlaamse Regering om te onderhandelen. Die gesprekken lopen nu volop en ik kan u bevestigen dat ik een uitstekende verstandhouding heb met collega Clerfayt, dus dat is al positief.

Wat voor mij belangrijk is, is de mandatering. Dat betekent dat Actiris VDAB mandateert om met vacatures in Brussel en in Vlaanderen voor Brusselse werkzoekenden te bemiddelen. Dat punt stelt minister Clerfayt niet echt ter discussie, maar ik deel hier mee dat het voor mij van belang is.

Wat zijn de objectieven? We willen Brusselse werkzoekenden ook naar Vlaamse vacatures leiden. We kunnen ons de vraag stellen of dat na de coronacrisis nog nuttig is, maar volgens mij is het goed een zicht op de wederzijdse arbeidsreserves te hebben. Wij hebben dan zicht op de arbeidsreserve in Brussel. Ondanks de coronacrisis worden we nog met knelpunten geconfronteerd. We moeten een gezamenlijke arbeidsmarktanalyse van Brussel en de ruime rand rond Brussel maken. We moeten de pendelstromen monitoren en analyseren en we moeten de Brusselse werkzoekenden gericht competenties laten verwerven om in Vlaanderen te worden tewerkgesteld. Dat zijn drie zaken waarop we willen inzetten.

In het samenwerkingsakkoord zelf staan geen kwantitatieve doelstellingen. Ik zal proberen uit te leggen waarom dat zo is. Ik vind het raar ons op het aantal Brusselaars vast te pinnen. Dat is weinig dynamisch. We hebben gezien dat de doelstellingen in tijden van krapte ruimschoots werden gehaald. Tijdens de coronacrisis was dat moeilijker. We moeten ons minder op het kwalitatieve en meer op het kwantitatieve focussen. Dat is wat we samen doen.

Voor de uitvoering van het akkoord voorziet de Vlaamse Gemeenschap jaarlijks in 200.000 euro. Eind september 2020 hebben we de campagne 'Een job, c'est aussi un job' gelanceerd. Iedereen kan op de website www.eenjobpournmoi.be zien dat de werkzoekenden alle vacatures op minder dan dertig minuten van Brussel kunnen vinden. Ik vind dat interessant. De Vlaamse Gemeenschap investeert jaarlijks ook 457.000 euro in de werking van de werkwinkels in Brussel. Die middelen komen uit het reguliere budget van VDAB voor Brussel. We investeren in opleidingen Nederlands tweede taal (NT2). De inzet van VDAB om binnen de gemeenschapsbevoegdheden de dienstverlening in Brussel uit te oefenen, blijft behouden. Vlaanderen investeert minimaal 5 procent van de middelen in beroepsopleidingen in Brussel.

De regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voorziet eveneens in middelen voor de financiering van de opdrachten. In totaal gaat het om iets meer dan 2 miljoen euro. Een gedeelte daarvan, 150.000 euro, gaat naar de inzet van drie voltijdse equivalenten bij Actiris om de operationele samenwerking met VDAB te ondersteunen. Het ander gedeelte is bestemd voor de financiering van VDAB om een aantal opdrachten uit te voeren.

Zoals al is gezegd, landen we nu, maar we moeten natuurlijk een heel uitvoerige procedure doorlopen voor alles kan worden gefinaliseerd. Ik heb er goede hoop op dat dit vrij spoedig kan gebeuren.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb begrepen dat ik naar www.eenjobpournmoi.be moet surfen. Ik zal dat zeker doen. Men weet maar nooit wat ik vind. In ieder geval hoop ik dat we snel kunnen landen.

Wat het samenwerkingsakkoord tussen VDAB en het Office wallon de la formation professionnelle et de l'emploi (Forem) betreft, zijn we een tijdje geleden geland. Ik vraag me of u al een eerste zicht op een evaluatie van dat akkoord hebt. Hebt u daar al zicht op of moet ik hiervoor een schriftelijke vraag of een andere vraag om uitleg indienen? Ik overval er u nu misschien mee, maar ik wil toch eens horen of u al zicht hebt op de eerste bevindingen in verband met het akkoord met Forem.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik wil toch een nuance aanbrengen. We hebben geen samenwerkingsakkoord met Wallonië. VDAB en Forem hebben wel een operationele werking. Dat marcheert goed. We zullen nu eerst het akkoord met Brussel

afwerken. Daarna staat de evaluatie van de samenwerking tussen VDAB en Forem op de agenda. We ploegen naarstig verder.

Mijn kabinetsmedewerkers hebben me verteld dat ze het spijtig vinden dat ik geen wielerveelbespraak heb gebruikt. Ik zal dat toch maar doen. Als we de finish op de Champs-Élysées zien liggen, is de rit minder lastig dan als we in de Alpen een col buiten categorie moeten beklimmen. Dit als veelbespraak om aan te duiden dat de finish in zicht is. Daarmee heb ik mijn plicht vervuld.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de oprichting van een interfederale instelling voor maritieme opleidingen – 496 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): De sector van de maritieme opleidingen is een wat aparte sector. Er is daar al een jarenlange samenwerking tussen VDAB, Defensie en de Hogere Zeevaartschool. Sedert 1993 voorziet VDAB in maritieme opleidingen. Er is ook een samenwerking met de privésector, de grote baggerbedrijven in ons land.

Het zijn zeer dure opleidingen, die heel wat investeringskosten vergen. Daarom is het goed dat die samenwerking er is. Men gaat die samenwerking nog intensifiëren. Om die samenwerking vorm te geven, heeft men gekozen voor het Maritime Competence & Career Center (MC3), een soort van interfederale overheidsinstelling met rechtspersoonlijkheid. Dat heeft mij getriggerd want het is toch iets vreemds. Of sui generis, zal ik het dan maar noemen. Waarom werd geopteerd om te kiezen voor een interfederale overheidsinstelling?

Welke zijn de belangrijkste doelstellingen die het MC3 moet vervullen?

Heeft men concrete opdrachten voor ogen voor het MC3?

Verandert er met het MC3 iets aan de financiering door de verschillende betrokken partners?

Wanneer zal het MC3 operationeel zijn?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Ongena, u schetst de situatie zeer goed. Er is nood aan meer samenwerking en afstemming. Een eerste stap hiertoe werd gezet toen op een zeer liefdevolle 14 februari 2019 het MC3 boven de doopvont werd gehouden, met als doel de bestaande maritieme beroepsopleidingen te bundelen. Als toenmalig minister van Onderwijs heb ik deze samenwerking tussen de Hogere Zeevaartschool, VDAB en de Marine aangemoedigd. Ik heb hen zelf na het symbolische losgooien van de trossen een behouden vaart toegewenst. U ziet, bevoegdheden wijzigen, maar soms blijf je in hetzelfde samenwerkingsverband operationeel.

In de samenwerkingsovereenkomst werd voorzien dat de betrokken partijen op korte termijn een zelfstandige juridische entiteit zouden oprichten. Ondertussen is ook het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) toegetreden tot dit partnerschap.

Er zijn een aantal toepasbare rechtsvormen onderzocht en vergeleken. Uiteindelijk werd geopteerd voor de rechtsvorm van de interfederale overheidsinstelling. Dat heeft een aantal voordelen: het detacheren van personeelsleden is mogelijk; toezicht en controle door de overheid en de moederinstellingen blijven gelden; uitstap- en stopzettingmogelijkheden kunnen bij aanvang in het samenwerkingsakkoord verankerd worden; er is de mogelijkheid tot opbouw van een organisatiestructuur; statuten worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst; de wet op de overheidsopdrachten en aanbestedingen blijft gelden.

Het doel is het bundelen van de bestaande maritieme beroepsopleidingen bij de Hogere Zeevaartschool, de Marine, het MDK en VDAB. Dat moet leiden tot een optimaal gebruik van de beschikbare middelen; een gemeenschappelijk opleidingsaanbod en planning; een nauwe samenwerking met de bevoegde overheden; het formuleren van adviezen en aanbevelingen.

De financiering van de samenwerking tussen de partijen verloopt volgens het principe van de gesloten beurs, waarbij de partijen elkaars prestaties compenseren met andere, wederkerige prestaties.

De partijen waken erover dat de evenredigheid van de respectieve bijdragen aan de samenwerking gerespecteerd blijft.

De oprichting is voorzien in de loop van volgend jaar, halfweg 2021. De raad van bestuur van VDAB was hierover alvast enthousiast maar de Vlaamse Regering dient uiteraard haar goedkeuring nog te geven. Dit wordt dus vervolgd.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Dank u, minister. Ik noteer dus: halfweg volgend jaar. Ik hoop dat dan die boot in de haven kan aankomen.

Ik kan mij indenken dat er nog andere sectoren zijn waar een dergelijke samenwerking loopt en misschien ook nuttig kan zijn. Over vliegtuigen hebben we het al gehad. Dat zijn ook opleidingen die heel duur zijn en heel veel investeringen vragen.

Mijn vraag is dus: is dat een model voor andere sectoren, voor andere samenwerkingen die misschien nog moeten worden opgezet? Ziet u daar nog andere zaken?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Ik zat eigenlijk met hetzelfde idee. Want het is een voorbeeld van een doorgedreven samenwerking tussen de Hogere Zeevaartschool en VDAB. We moeten over het muurtje kijken, bruggen bouwen en zien waar er samenwerkingsverbanden mogelijk zijn. We blijven immers te veel in hokjes denken, terwijl er op dit vlak heel wat opportuniteiten zijn om samen te werken en na te gaan wat gemeenschappelijk is. Maar dat moet dan effectief ook wel een meerwaarde zijn. We zien dat ook in de samenwerkingsverbanden tussen VDAB, hogescholen en universiteiten.

Ik had daarrond een gelijkaardige vraag: zijn er nog dergelijke samenwerkingsverbanden, die misschien nog in de steigers staan? En wat zijn daar de ervaringen? Ik dank u.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, in principe kan dat. Het delen van opleidingsinfrastructuur gebeurt al op vele plekken. Bijvoorbeeld in het volwassenenonderwijs, maar ook in de opleidingscentra van VDAB. Op de T2-campus zie je

bijvoorbeeld dat er infrastructuur wordt gedeeld. En eigenlijk is dat ook een elementair onderdeel van de partnerbenadering van VDAB. Maar uiteraard, zoals collega Claes terecht opmerkt, moet er een meerwaarde zijn. En dat moet case per case worden bekeken. Je kan dat niet zomaar copy-pasten en toepassen op vele andere zaken. Maar waar we een meerwaarde zien, lijkt dat delen me de toekomst te zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.